

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE INWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

oktober 2011 | jaargang 15 | #8

Bloemen op het menu

Vzw 'de Rand' bestaat
vijftien jaar

Een nobel streven naar
verbinding

Marc Leemans, nieuwe voorzitter ACV

Geef Strombeek
een eigen smoel

+ AGENDA

Trip door mentale ruimte

Danseres Varinia Canto Vila

FR DE EN traductions | Übersetzungen | translations

i

Veerle Taekels uit Wemmel werd vorige maand door Veerle De Vos uit Houtem aangeduid om **deketting** voort te zetten. Veerle is assistente van de directeur van het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren.

‘Vrees voor Brussel versta ik niet’

Veerle Taekels woont sinds 2007 in Wemmel. Ze waardeert de nabijheid van het platteland, maar ook de snelle verbinding met Brussel. ‘Ik kom van Koningslo en liep school in Maria Assumpta in Laken. Nadien woonde ik in Laken met zicht op de Japanse Toren, in Molenbeek en nu uiteindelijk in Wemmel. We hebben twee kinderen en zijn actief in de Noordrand. Onze kinderen dansen in Wemmel, zijn bij de scouts in Strombeek en bij de Vilvoordse Atletiekclub (VAC), volgen muziekschool in Vilvoorde en bezoeken regelmatig de bibliotheek van Strombeek en Wemmel en volgen tal van kinderactiviteiten in het CC van Strombeek.’

‘Ik heb archeologie gestudeerd aan de Katholieke Universiteit Leuven (KUL) en ben zo in de museumwereld verzeild. Ik werk tien jaar als directieassistente in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (KMMA) in Tervuren. Het museum is één van de boeiendste en mooiste Afrika-instituten in de wereld. Bovendien is het ondergebracht in een geklasseerd monument en omgeven door een uitgestrekt park met grote vijvers en Franse tuinen. Wij ontvangen zo’n 150.000 bezoekers per jaar. Het KMMA is ook een onderzoeksinstituut dat wetenschappelijke projecten leidt. Zo’n 85 wetenschappers en 150 studenten en stagiaires observeren een continent dat voortdurend in beweging is. Als directieassistente hou ik de agenda bij van de directeur en maak ik de planning. Het komende jaar staat er heel wat te gebeuren. Het museum telt zeven gebouwen en moet gerenoveerd worden. Dat zal volgens de zeer strikte regels van Monumenten en Landschapen gebeuren. De collecties zullen daarna in betere condities kunnen worden bewaard en tentoongesteld. Er komt een nieuw onthaalpaviljoen en een ondergrondse galerij. In principe sluit het museum begin juli 2012. Pas

tegen 2015 zou de renovatie rond zijn. Dus als je nog een bezoekje wilt brengen, moet je er snel bij zijn. Vanaf september introduceren we een speciaal *afheidsparcours*.’

Onbekend terrein

Wij leggen heel wat kilometers af. Ik pendel alle dagen met de wagen van Wemmel naar Tervuren, mijn man moet alle dagen naar Drongen en daarnaast zijn er de activiteiten van de kinderen. We werken beiden voltijds en zijn vaak van huis. Dan is het moeilijk om veel contact te hebben met onze burens, maar toch klikt het. Onze burens zijn voor het overgrote deel Franstalig, wij zijn Nederlandstalig. Om elkaar beter te verstaan, praten zij Nederlands, wij Frans. Zo ontstaat er een soort tussentaaltje dat soms wat belachelijk overkomt en de communicatie bemoeilijkt en dan schakelen we wel eens over naar het Frans. Ik wil er zeker geen taalkwestie van maken, want onze kinderen gaan regelmatig spelen met de buurkinderen. We wonen graag in Wemmel, met de zondagsmarkt, het platteland en Brussel vlakbij.’

‘Ik zing in het Brusselse Bachkoor en ga graag naar Brussel. De angst van sommige randbewoners om naar Brussel te gaan, versta ik echt niet. Mensen uit de Noordrand kennen trouwens dikwijls ook weinig de andere kant van de Rand. Ook voor mij is Linkebeek of Sint-Genesius-Rode grotendeels onbekend terrein.’

TEKST Joris Herpol ■ FOTO Filip Claessens

i

In onze rubriek **deketting** laten we elke maand een bekende of minder bekende inwoner uit de Rand aan het woord over de dingen die hem of haar bezighouden. Hij of zij duidt de volgende randbewoner aan die de ketting voort mag zetten.

inhoud

AGENDA BINNENIN

13

Geef Strombeek een eigen smoel

04

Een volwassen huis van vertrouwen

Vzw 'de Rand' bestaat vijftien jaar en is in die tijd uitgegroeid tot een vaste waarde in de Vlaamse Rand. De vzw baat zeven gemeenschapscentra uit, werkt aan de promotie van het Nederlands en participeert in een documentatiecentrum.

FR

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 188.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Rand rond Brussel. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | **Realisatie** vzw 'de Rand' | **Hoofredactie** Geert Selleslach | **Eindredactie en coördinatie** Ingrid Laporte | **Vormgeving** Jansen & Janssen, Gent | **Fotografie** Filip Claessens en David Legréve | **Druk** Roullarta, Roeselare | **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, fax 02 767 57 86, e-mail randkrant@derand.be, website www.derand.be | **Verantwoordelijke uitgever** Jan de Bock, Departement Diensten voor Algemeen Regeringsbeleid, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | uit in de Rand wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

22

Trip door mentale ruimte

In haar laatste voorstelling gaat de Chileense danseres Varinia Canto Vila op verschillende manieren om met tijd. Wanneer ze haar bewegingen vertraagd of versneld, verandert dat onze waarneming. Een interview over dans en democratie in Zuid-Amerika.

23

'De beste remedie tegen egoïsme'

In onze reeks over vrijwilligerswerk in de Vlaamse Rand, zochten we deze maand Marc Peeters op. Hij en zijn kompanen zetten zich in Lot vrijwillig in om jongeren met een beperking aan het sporten te krijgen.

FR

02 deketting

06 vanassetotzaventem

09 mijngedacht

24 opstap

25 huizentuinen

26 natuurlijk

29 kwestievansmaak

30 nachtkijker

32 gemengdegevoelens

Vzw 'de Rand' bestaat vijftien jaar. In die tijd is de vzw uitgegroeid tot een vaste waarde in de Vlaamse Rand rond Brussel. Marc Snoeck, Bernadette Vriamont en Mark De Maeyer, drie medewerkers van het eerste uur, maken de balans op van het groeiproces.

TEKST Klaartje Van Rompaey • FOTO Filip Claessens

Vzw 'de Rand' bestaat vijftien jaar

Een volwassen huis van vert

Vzw 'de Rand' kreeg vijftien jaar geleden de opdracht het Nederlands-talige karakter van de streek te versterken en de integratie van anderstaligen te bevorderen in een open en draagzame leefomgeving. 'Het uitgangspunt om te werken rond de integratie van anders-taligen mag je gerust een mijlpaal noemen', zegt Mark De Maeyer, centrumverantwoordelijke van GC de Moelie in Linkebeek. 'Ondertussen hebben we al ettelijke initiatieven genomen om anderstaligen te onthalen en te integreren. Het is een van onze bestaansredenen en dat blijft zo.'

Marc Snoeck, centrumverantwoordelijke van GC de Kam in Wezembeek-Oppem, beaamt. De opdracht was van meet af aan duidelijk, toch heeft het enkele jaren geduurd voor de werking gesmeerd liep. 'Enerzijds heb je de werking in onze gemeenschapscentra, die ondertussen elk hun draai hebben gevonden, anderzijds heb je de taalstimulering. Vroeger beperkte zich dat tot taallessen; nu heb je een uitgebreid pakket met allerlei initiatie-

ven zoals taalstages, speciale voorstellingen, projecten waarbij je de Nederlandse taal kunt oefenen, dvd's over hoe je omgaat met meer-taligheid in sportclubs, kijk- en doeboekjes voor anderstalige kleuters, enzovoort.'

Van zoekende naar wetende

De structuur van de organisatie is doorheen de jaren overzichtelijker en duidelijker geworden en 'de Rand' heeft met zijn specifieke werking, enig in Vlaanderen, zijn plaats verworven. 'We zijn volwassen geworden', vindt Bernadette Vriamont, stafmedewerker Ont-haal en Integratie. 'De periode van zoeken en experimenteren is voorbij. We gaan nu veel meer kijken naar waar er noden en leemten zijn en hoe we daar een rol in kunnen spelen. Vroeger waren we veel meer zoekende, nu weten we waar we naartoe willen. Dat voel je aan de producten die je ontwikkelt en de mensen waarvoor je ze ontwikkelt.' Voorheen lag het accent vooral op de faciliteiten-gemeenten, ook al omdat zes van de zeven gemeenschapscentra daar gelegen zijn. De

laatste jaren ontwikkelde de vzw ook initiatieven die perfect overgenomen kunnen worden door de andere gemeenten van de brede Vlaamse Rand.

Alles voor de regio

Een van de opvallende nieuwigheden van de afgelopen vijf jaar is de komst van GC de Muse in Drogenbos, het zevende gemeenschapscentrum van 'de Rand'. Het is een heel klein centrum, maar toch zijn de voorstellingen voor schoolkinderen een succes. 'Het centrum zit bijna elke dag vol, want we organiseren er ook taallessen. Vanaf dit seizoen zowel 's morgens, 's middags als 's avonds om aan de stijgende vraag tegemoet te komen.'

Ook nieuw en behoorlijk revolutionair in de werking van de gemeenschapscentra is de focus op kleinere regio's. 'In de beginjaren profileerden we ons als vzw 'de Rand' met zes gemeenschapscentra. We hoopten een dynamiek op gang te brengen tussen die zes centra om zo het randgevoel aan te scherpen, maar dat werkte niet. Je kunt die Rand

rouwen

politiek wel afbakenen, maar de mensen vereenzelvigen zich er niet mee. Inwoners uit Beersel, Linkebeek of Rode bijvoorbeeld zijn in eerste instantie vooral geïnteresseerd in hun directe omgeving en hebben weinig of geen band met de faciliteitengemeenten aan de andere kant van Brussel. De mobiliteit van publiek en het eenheidsgevoel, die wij dachten te creëren, kwam niet tot stand.'

Omdat blijkt dat het publiek voor sociaal-culturele activiteiten zich maximaal 30 km verplaatst, tenzij het om gigantische evenementen gaat, heeft trouwens de hele culturele sector enkele jaren geleden voor een regiowerking gekozen. 'Met 'de Rand' hebben we dat regioverhaal mee op gang getrokken.'

Ook Marc Snoeck is gewonnen voor de nieuwe koers. 'Vroeger hadden we binnen 'de Rand' een gemeenschappelijke brochure met het programma van onze zes gemeenschapscentra. Die seizoensbrochure is afgeschaft. Nu werken we met regiobrochures die abonnementen voor een regio aanbieden, dus ook met centra van buiten vzw 'de Rand'.

We stemmen het programma en de prijzen op elkaar af. Deze formule werkt. We merken dat het aantal abonnementen in al de verschillende regio's stijgen', zegt Marc Snoeck. 'Vroeger snoepten we elkaar publiek af, maar we hebben ingezien dat als je het publiek verwent we daar allemaal beter van worden', vult Mark De Maeyer aan.

Polarisatie versus harmonie

De grootste domper de jongste jaren is zonder twijfel de aanhoudende communautaire en politieke spanningen in ons land. De partijpolitiek drijft op polarisatie, terwijl de vzw op een harmonieuze manier mensen wil samen brengen, welke taal ze van thuis uit ook spreken. 'De spanningen spelen zich boven onze hoofden af, maar ze stralen sowieso af op ons', stelt Mark De Maeyer vast. 'Met ons project *Open Tuinen* in Linkebeek staan Vlamingen en Franstaligen met elkaar te keuvelen over graniums, elk in hun eigen taal. Alles verloopt heel gemoedelijk. Maar de dag nadien publiceert een krant een straffe communautaire uitspraak en hopla, daar gaan al onze inspanningen om mensen bij elkaar te brengen. Niet dat mensen dan ineens niet meer met elkaar spreken, maar het wantrouwen wordt toch opnieuw wat groter.'

Bernadette Vriamont wordt er soms moede-loos van. 'Met de gemeenteraadsverkiezingen in aantocht gaan we een jaar tegemoet waarin het op eieren lopen zal zijn. Het spijtige is dat sommige uitspraken van politici het werk van jaren van de kaart kunnen vegen. De goede wil en de samenhang die wij met onze activiteiten creëren, worden soms onderuitgehaald door scherpe communautaire uitspraken. Dat is frustrerend. Gelukkig krijgen we ook vele positieve reacties van bezoekers, ouders, kinderen, leerkrachten en cursisten. Dat werkt motiverend.'

Zouden ze opnieuw in het verhaal van vzw 'de Rand' stappen mochten ze de klok vijftien jaar kunnen terugdraaien? Alle drie knikken ze overtuigend ja. 'Dankzij onze activiteiten hebben heel wat mensen Nederlands geleerd of zijn ze met het Nederlands in contact gekomen. Heel wat kinderen hebben hier al fantastische taalstages en vakantiecampen beleefd', vertelt Mark De Maeyer. Bernadette gelooft sterk in de positieve impact van vzw 'de Rand', ook al is die moeilijk meetbaar. 'Vzw 'de Rand' heeft het lokale verenigingsleven terug hoop, een zekere dynamiek en goesting gegeven om door te blijven gaan.' Marc Snoeck is het daar volledig mee eens. Hij is fier op het feit dat zijn gemeenschapscentrum uitgroeit is tot een huis van vertrouwen. Hij vertelt een anekdote om dat te verduidelijken: 'Op een gegeven moment klopte hier een Franstalige vrouw aan met een heel specifieke vraag. Haar overleden man was kunstenaar en ze organiseerde een retrospectieve van zijn werk. Ze wist dat haar man ongeveer dertig jaar geleden een belangrijk werk had

FR Une maison de confiance adulte

Il y a quinze ans, l'asbl 'de Rand' a été chargée de renforcer le caractère néerlandophone de la région et d'encourager l'intégration des allochtones dans un environnement ouvert et tolérant. Trois collaborateurs de la première heure dressent un bilan du processus d'évolution. Parmi les innovations importantes réalisées ces dernières années, citons l'ouverture d'un septième centre communautaire à Drogenbos, l'accent mis sur l'action régionale et le développement d'activités portant sur la stimulation de la langue, également dans d'autres communes que les communes à facilités. 'La période de la recherche et de l'expérience est terminée. À l'avenir, nous allons être plus attentifs aux besoins et aux lacunes et à la manière d'y remédier. Par le passé, notre travail se limitait surtout à la recherche, à présent, nous savons ce que nous voulons', explique Bernadette Vriamont. 'Le point de départ de notre action d'intégration des allochtones est incontestablement une étape de notre histoire', dit Mark De Maeyer. Des positions communautaires fortes compliquent parfois l'action de l'asbl, qui entend réunir les gens dans un esprit d'harmonie. 'Néanmoins, nos centres communautaires sont tous devenus – chacun à leur manière – des maisons de confiance', précise Marc Snoeck.

verkocht aan een Vlaamse overheidsinstantie, maar ze wist niet meer aan welke dienst. En dus kwam ze naar ons om, in het Nederlands, te vragen of wij dat voor haar konden uitzoeken. Ik heb die opdracht aanvaard en na lang zoeken heb ik het kunstwerk ook teruggevonden. Die vrouw was dolgelukkig. En ik ook, want het feit dat zo iemand de reflex heeft om bij ons aan te kloppen, sterkt mij in het geloof dat we voor meer en meer mensen een huis van vertrouwen zijn geworden.'

Bovenstaand artikel is een vervolg op het artikel *Een familie met verschillende gezichten* uit RandKrant van februari 2007, waarin Mark De Maeyer, Bernadette Vriamont en Marc Snoeck een balans opmaakten van tien jaar vzw 'de Rand'.

i Vzw 'de Rand'

Vzw 'de Rand' heeft de opdracht om het Nederlandstalige karakter van de regio te versterken en de integratie van anderstaligen te bevorderen in een open en verdraagzame samenleving. Ze beheert zeven gemeenschapscentra die allerhande culturele en verenigingsactiviteiten onderdak bieden. Vzw 'de Rand' werkt aan de promotie van het Nederlands, geeft zeven publicaties uit en participeert in een documentatiecentrum over de Vlaamse Rand. www.derand.be

Tateren met peuters

VLAAMS-BRABANT De provincie Vlaams-Brabant lanceert het project *Tatertaal* om taal bij baby's en peuters in de kinderopvang te stimuleren. Het gaat om een methode om taalprikkels te geven aan kinderen in het kinderdagverblijf of bij de onthaalmoeder. 'Taal is een belangrijk onderdeel in de opvoeding en verdient de juiste ondersteuning', zegt Monique Swinnen (CD&V), gedeputeerde voor Welzijn. 'Met concrete initiatieven zoals Tatertaal willen we onze opvoedingsondersteuning vorm geven. In het najaar organiseren de provincie en het Centrum voor Taal en Onderwijs van de Katholieke Universiteit Leuven vormingen over Tatertaal voor professionals uit de kinderopvang.' ■ TD

i Meer informatie over het project Tatertaal en de vormingen vind je op www.vlaamsbrabant.be

Forse stijging anderstalige leerlingen

VLAAMSE RAND Het aandeel niet-Nederlandstalige leerlingen dat school loopt in de Rand is op enkele jaren tijd met 40 % gestegen. Dat blijkt uit cijfers van het Vlaams Verbond van het Katholiek Onderwijs. 'De laatste zes jaar is het aantal kinderen dat thuis geen Nederlands spreekt sterk gestegen. We zitten nu aan 40 % waarvan 33 % Franstalig en 7 % die noch Nederlands noch Frans spreken', zegt Marc Van den Brande van het Vlaams Verbond van het Katholiek Onderwijs. 'De Vlaamse overheid geeft extra ondersteuning, maar die volstaat niet. De huidige omkadering is gebaseerd op cijfers uit 2008. We vragen de minister om korter op de bal te spelen.' Het Vlaams Verbond van het Katholiek Onderwijs wil ook dat de minister onderzoekt of het voorrangrecht voor Nederlandstalige leerlingen in Brussel uitgebreid zou kunnen worden naar de Rand. Dat is volgens minister Pascal Smet (SP.A) geen optie omdat het strijdig zou zijn met de grondwet. In Brussel is er namelijk naast het Nederlandstalig onderwijs ook een Franstalig net; in Vlaanderen is dat niet het geval. ■ TD

Afrikamuseum drie jaar

demaand ►

De woningen in Vlaams-Brabant zijn nog altijd de duurste van Vlaanderen. De gemiddelde prijs bedraagt 232.000 euro, ruim 5 procent meer dan een jaar geleden en een verdubbeling met tien jaar geleden. ► De Franstalige scholen in de faciliteitengemeenten trekken opnieuw meer leerlin-

gen aan. ► Nog dit jaar worden in het centrum van **Ruisbroek** tien huizen afgebroken voor de bouw van nieuwe sociale woningen. ► In **Merchtem** worden de oude voetbalkantine en tribunes aan de Drijpikkel afgebroken. Op die plek komen 300 nieuwe woningen. ► Op het viaduct van **Vilvoorde** zijn

tijdens de werkzaamheden 4.999 van de 120.000 gecontroleerde bestuurders geflitst. Eén laagvlieger reed 163km/u terwijl je er 70km/u mocht rijden. ► De renbaan van Groenendaal in **Hoeilaart** mag dan toch afgebroken worden. ► Het voormalige gebouw van Jeugdhuis Mamoet in centrum

Meldpunt taalklachten

BRUSSEL Wie in Brussel problemen ondervindt om in een ziekenhuis of bij de dienst 100 geholpen te worden in het Nederlands, kan dat vanaf nu melden aan het Vlaams Meldpunt Taalklachten. Het meldpunt is een samenwerking tussen het Steunpunt Taalwetwijzer en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. 'Met het meldpunt krijgt de patiënt een duidelijk aanspreekpunt dat hem verder helpt met de behandeling van zijn klacht en de verdediging van zijn rechten', zegt Ria Vandenreyt, woordvoerder van het Agentschap Zorg en Gezondheid. 'Met het meldpunt verhoogt de Vlaamse overheid haar inspanningen om de tweetaligheid in de Brusselse ge-

zondheidszorg te versterken. In de Brusselse ziekenhuizen en de hulpdiensten in Brussel en de Vlaamse Rand stuit je immers nog vaak op Nederlandsonkundige artsen en ander personeel. Dankzij het meldpunt worden de taalklachten nu ook centraal verzameld en geïnventariseerd. Dat zal objectieve cijfers en gegevens opleveren over de omvang van de taalproblemen.' ■ **TD**

i Het Vlaams Meldpunt Taalklachten vind je op: www.zorg-en-gezondheid.be/meldpunt-taalklachten. Wie geen internettoegang heeft, kan het meldpunt bereiken via de gratis Vlaamse Infolijn 1700.

TERVUREN Het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren sluit vanaf juli 2012 drie jaar de deuren. Bij wijze van afscheid biedt het museum de bezoekers een unieke kijk achter de schermen en in de kelders van het museum. 'Het museum wordt de komende drie jaar grondig gerenoveerd', legt woordvoerster Kristien Opstaele uit. 'Voor we sluiten, onthult het museum alle pikante verhalen en grappige anekdotes die de geschiedenis van het museum gemaakt hebben. Zo bracht op een dag een van de zoölogen, die normaal enkel dode dieren bestuderen, een levende koningspython mee. En, wat gevreesd werd, moest ervan komen, de python kneep ertussen uit ... De afscheidstentoonstelling *Uncensored. Kleurrijke verhalen achter de schermen* brengt de bezoekers op plaatsen in het museum waar ze nooit eerder mochten komen. De moeite waard!' ■ **TD**

i De tentoonstelling *Uncensored. Kleurrijke verhalen achter de schermen* loopt van 23 september 2011 tot 8 juli 2012 in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Meer info vind je op www.africamuseum.be

Dagopvang en nachtzorg

MEISE Het OCMW van Meise start met de steun van de provincie Vlaams-Brabant met dagopvang en nachtzorg voor zorgbehoevende mensen. 'Mensen blijven liefst zo lang mogelijk thuis wonen, maar hebben soms hulp nodig. Buren, familie of vrijwilligers spelen daarbij een belangrijke rol', zegt OCMW-voorzitster Sonja Becq (CD&V). 'Met het nieuwe aanbod van dagopvang en nachtzorg willen we de kans vergroten om langer thuis te kunnen blijven. De mantelzorgers moeten meestal dag in dag uit voor de zorgbehoevende instaan en zo rest er weinig ruimte voor henzelf. De dagopvang en nachtzorg geeft deze mensen de tijd om op adem te komen.' De dagopvang wordt georganiseerd in het woon- en zorgcentrum Van Horick in Wolvertem van 8.30 tot 17 uur. De gasten nemen deel aan het dagelijkse leven op de afdeling en betalen 20 euro per dag. Voor de nachtopvang zijn er twee mogelijkheden: ofwel krijgt de zorgbehoevende nachtoppas bij hem of haar thuis of je kunt gebruik maken van het nachthotel.' ■ **TD**

i Meer info over de dagopvang en nachtzorg voor zorgbehoevenden vind je op www.ocmwmeise.be

Grimbergen wordt gesloopt. Hiermee verdwijnt ook een stukje muziekgeschiedenis. In de jaren 70 was het een befaamde folkroeg. ► De NMBS sluit de loketten in 38 stations. In de Rand gaat het over **Dilbeek**, **Merchtem** en **Zaventem**. ► De nieuwe Nederlandstalige basisschool in **Wezem-**

beek-Oppem gaat wellicht pas ten vroegste volgend jaar open. ► Het zwembad Wauterbos in **Sint-Genesius-Rode**, dat begin dit jaar na scheuren in het dak de deuren moest sluiten, blijft nog minstens tot het einde van het jaar dicht. ► De MIVB wil op termijn de nieuwe tramlijn 62 tussen Schaarbeek en

Evere verlengen tot **Diegem** of de luchthaven van **Zaventem**. ► In **Grimbergen** en **Overijse** krijgen lokale handelaars via het proefproject Commerciële Innovatie van Unizo binnenkort de kans om uit te zoeken hoe ze hun zaak kunnen vernieuwen en verbeteren. ► In de week van 17 oktober orga-

niseren vzw 'de Rand', Unizo en het cvo **Strombeek-Grimbergen** de Week van de anderstalige klant, waarbij zelfstandigen worden aangemoedigd om Nederlands te praten met hun klanten. ► Nadat een vrachtwagen tegen de brug van de Burglaan over de E411 in **Jezus-Eik** botste, besliste

Wie heeft de dikste?

TERVUREN Op 1 oktober vindt opnieuw de befaamde pompoenwedstrijd plaats in Duisburg Tervuren. De Belgische Pompoen Confederatie gaat die dag op zoek naar de zwaarste pompoen van België en Europa. 'We doen dat nu al meer dan 25 jaar', vertelt organisator Marc Trappeniers. 'Vorig jaar ging Jef Leysen uit Kasterlee met de eer lopen. Zijn pompoen woog maar liefst 655 kilogram. Om 14 uur vertrekt er op de dag van de pompoenwedstrijd aan de kerk van Duisburg een wandeling langs een aantal

Talenten tonen

JEZUS-EIK Ekseeko, een vereniging voor jongeren met en zonder handicap, werkt volop aan een nieuw theaterproject dat in december volgend jaar eindigt op de planken van gemeenschapscentrum de Bosuil in Jezus-Eik. 'We willen uitpakken met een totaalspektakel van theater, dans, muziek en nog veel meer', legt Gerd Swinnen van Ekseeko uit. 'De jongeren met een beperking zullen er de komende maanden op los improviseren met de professionelen van Wisper en Inspinazie. Mensen met een beperking krijgen bitter weinig kans om op een podium te staan en daarom lanceren we dit project. We willen dat iedereen die meedoet zijn of haar talenten kan tonen. Zo zijn personen met een visuele beperking sterk met teksten of mensen met een matige mentale beperking goed in bewegen op muziek. We willen dat de deelnemers hun grenzen verleggen en zo hun talenten ontdekken. Iedereen is welkom.' ■ **TD**

i Wie geïnteresseerd is in het theaterproject van Ekseeko, kan contact opnemen met Gerd Swinnen: gerdswinnen@telenet.be of surfen naar www.ekseeko.be en doorklikken naar theater.

Tien kleine visjes - Ten little ducks

JEZUS-EIK *Tien kleine visjes, die gingen naar de zee...* Iedereen kent dit vrolijke kinderliedje over het trieste lot van een school visjes en hun ongeruste moeder. De Engelstalige tegenhanger is wellicht wat minder bekend. Het gemeenschapscentrum de Bosuil in Jezus-Eik en het internationaal muziekgezelschap Brussels Light Opera Company slaan de handen in elkaar voor een ontmoetingsproject rond kinderliedjes. 'Kinderliedjes gaan overal ter wereld vaak over dezelfde dingen, in welke taal ze ook worden gezongen', vertelt Marijke Verboven, medewerker expats bij vzw 'de Rand', 'Vandaar het idee om Vlaamse en Engelstalige basisscholen samen een tentoonstelling te laten maken over hun favoriete kinderliedjes.' Het hoogtepunt van het project wordt het kinderzangfeest op vrijdag 21 oktober in de Bosuil. Dan zingen alle

kinderen samen de liedjes en opent de tentoonstelling voor het grote publiek. 's Avonds kan je nog naar een optreden van *The London Quartet*, dat bestaat uit drie Britten en een Vlaams West End-talent die een vocale show vol oer-Britse humor brengen. ■ **TD**

i Meer info vind je op www.derand.be en www.debosuil.be

het Agentschap Wegen en Verkeer om de brug af te breken. ► In **Huizingen** is het eerste gemeentelijk kinderdagverblijf Stelkelbees met 47 opvangplaatsen officieel ingehuldigd. ► De leerlingen van het **Zaventems** Vrij Onderwijs (Zavo) kunnen sinds kort weer sporten in hun eigen sporthal. Drie jaar geleden werd de hal door een

brand in de as gelegd. ► In Geel gaat het splitsen van BHV een stuk makkelijker: bakker Steurs maakt er BHV-brood, een brood uit drie verschillende te scheiden delen. ► De kaastaart uit de Druivenstreek is officieel erkend als traditioneel Vlaams streekproduct. ► Het gemeentebestuur van **Sint-Pieters-Leeuw** gaat de Fabriekstraat, de

Karel Gilsonlaan en het Kerkplein in deelgemeente Ruisbroek vernieuwen. ► De stille mars rond het Boekfosterrein in **Asse** lokte meer dan 1.000 sympathisanten. Ze roepen op tot meer verdraagzaamheid en vrije speelruimte voor kinderen. ► De legendarische dancing The Lord aan de Ninoofsesteenweg in **Schedaai** is verkocht aan een

pompoenkwekers. Hun aantal in Duisburg neemt jammer genoeg af en daarom gaan we binnenkort promotie voeren in de plaatselijke scholen. We willen er pompoenzaad uitdelen en de kinderen begeleiden om hun eigen pompoenen te kweken'. ■▷

i Meer informatie over de pompoenwedstrijd vind je op www.bpcduisburg.be
De wandeling langs pompoenkwekers vertrekt op 1 oktober om 14 uur aan de kerk van Duisburg.

i Fatima Ualgasi is een geboren en getogen Vilvoordse met internationale roots, literaire ambities en diverse blogs. Voor RandKrant schrijft zij afwisselend met Tom Serkeyn, Joris Hintjens, en Dirk Volckaerts de column *mijngedacht*.

Luchtvervuiling ring raakt Rand

VLAAMSE RAND De luchtvervuiling door het verkeer op de ring rond Brussel heeft vooral impact op de kwaliteit van de lucht in de Vlaamse Rand. Dat blijkt uit een studie van de Intergewestelijke Cel voor het Leefmilieu. De impact van de ring op de kwaliteit van de Brusselse lucht is erg gering, maar wie maximum 500 meter van de ring woont krijgt de volle laag. Het aantal 18-jarigen met ademhalingsproblemen ligt in die zone significant hoger dan bij leeftijdsgenoten die verder dan 1.500 meter van de ring wonen. De studie onderzocht niet wat de impact van een mogelijke uitbreiding van de Brusselse ring op de luchtkwaliteit zou betekenen. ■▷

man uit Merchtem. ▶ Liefst 370 **Wemmelaars** hebben schade geleden tijdens de overstromingen op 18 augustus. De schade bedraagt meer dan 5 miljoen euro. ▶ Tegen 2013 zouden de nieuwe brandweerkazerne en het nieuwe jeugdcentrum op de vroegere Asphaltco-site in **Asse** in gebruik worden genomen. Kostprijs: 18 miljoen euro. ■JH

Pleinvrees

Toen ik klein was, stond er aan het begin van mijn straat een rij half vervallen arbeidershuisjes, zo klein dat je er boven alleen in het midden van de kamer rechtop kon staan. Ik noemde ze de kapotte huisjes. Toen de laatste bewoners weg waren, werden ze afgebroken en het terrein bleef vele jaren braak liggen. Dan verrees achter de vroegere tuinen van de huisjes een cultureel centrum. Op de rest van het terrein werd een gloednieuw plein aangelegd.

Vilvoorde is erop vooruit gegaan. Waar het in mijn jeugd een ingeslapen provinciestadje was, is het vandaag een bruisende voorpost van grootstad Brussel. Vooral visueel heeft zich een sterke evolutie voorgedaan. Er zijn veel inspanningen gedaan om de stad aantrekkelijker te maken. Van de kapotte huisjes naar het huidige Bolwerkplein, zelfs een melancholicus als ik zou niet terugwillen. Het plein heeft een aantal pluspunten. Er werd een stuk open ruimte gecreëerd. In onze dichtbebouwde contreien altijd een verademing. De bestrating is er mooi vlak, een zaligheid voor wie slecht te been is. Er zijn zitbanken waar je fijn in de zon kan zitten. Omdat het plein verkeersvrij is, is het ook een leuke plek voor spelende kinderen. Helaas hebben we daarmee de pluspunten gehad. Open ruimte, ja, maar kaal, grijs en ongeïnspireerd, zoals wel eens meer in steden. Bomen, banken en lantaarnpalen staan strak in het gelid rondom een lege stenen vlakte. Het moet een nachtmerrie zijn voor mensen met pleinvrees. Misschien dat minimalisten het mooi vinden, ik vind het leeg en kleurloos. Al sinds dat plein er ligt, hunkeren mijn haakpennen ernaar om kleurige jasjes te maken voor de lantaarnpalen. Helaas een te ambitieus plan voor één persoon. Maar

wie weet, nu er overall te lande wildbreiprojecten opduiken?

Nog een minpunt is dat er ergens iets misgelopen is met de berekeningen. Het gevolg is dat auto's die uit de straat komen en rechtsaf willen twee mogelijkheden hebben: een paal en/of geparkeerde auto rammen of op het voetpad rijden. Volgens dezelfde berekeningen heeft men in dit deel van de straat verkeer in beide richtingen toegelaten. Wat alleen kan door elkaar of geparkeerde auto's te rammen, of het voetpad te misbruiken. Moet ik er nog bijzeggen dat ik, als ik daar als voetganger kom, het voetpad mijd?

Maar wat me het meest stoort, is dat er met dat plein zo goed als niks gedaan wordt. Er vinden in de stad tal van evenementen plaats, op locaties die meestal kleiner en minder comfortabel zijn. Plaatsen ook, waar anders geparkeerd wordt en waar men dus de ruimte moet plaveien met parkeerverbodsborden en dan waarschijnlijk nog auto's moet takelen. Plaatsen waar rond veel verkeer is, zodat men ook nog wegomleggingen moet voorzien en politie om alles in goede banen te leiden. En hier ligt een plein dat al die problemen niet heeft, dat er gewoon om smeekt om gebruikt te worden en dat men toch hardnekkig links laat liggen. Ben ik dom als ik dat niet snap? Als dat plein dan toch alleen maar bedoeld is om daar in al zijn grijze kaalheid te liggen, dan had ik er eerlijk gezegd liever wat sociale woningen zien oprijzen. Of serviceflats. Of een parkje met wat speeltuigen. Enfin, om het even wat dat meer is dan alleen maar wat open ruimte.

TEKST Fatima Ualgasi ■ FOTO Filip Claessens

i **Reacties?** Mail naar randkrant@derand.be

Een nobel streve

‘De samenleving heeft geen baat bij polarisatie. Je moet kunnen evolueren van een principieel naar een oplossingsgericht standpunt of je verzandt in conflicten.’ Marc Leemans wordt op 1 januari 2012 voorzitter van het ACV en zal de zaken niet op de spits drijven. ‘Je ziet op politiek vlak wat dat oplevert. Niets dan verharding.’

‘Merchtem is een vrij landelijke gemeente waar mensen elkaar nog echt kennen. Toch merken we ook hier het effect van de verstedelijking. Er worden meer en meer huizen gebouwd en de prijzen van de gronden stijgen. Het wordt voor mensen uit onze gemeente moeilijk om betaalbare woningen te vinden. Goede en gezonde woningen raken voorbehouden voor rijke mensen en armere mensen trekken in vochtige, kleine huizen. Deze tendens moeten we toch proberen af te wenden.’

Dit is het sociaal bewogen antwoord van Marc Leemans op de eenvoudige vraag *hoe bevalt het leven in Merchtem?* Voor de toekomstige nationaal secretaris van de christelijke vakbond ACV draait het leven om sociale cohesie, om verbinding tussen mensen, om gelijke kansen voor iedere burger. ‘Het gaat niet over *mij*, het gaat over *ons*.’ Zijn maatschappelijk engagement zat al in de kinderknoken.

Je bent afgestudeerd als maatschappelijk adviseur. Had je toen al de idee om bij een vakbond te werken?

‘Maatschappelijk adviseur was toen een vrij nieuwe richting in het sociaal werk. Ze richt zich specifiek op werknemers in de bedrijven. Toch had ik niet het vaste idee om voor de vakbond werken, op mijn achttiende was dat allemaal niet zo duidelijk. Mijn vader was wel vakbondsafgevaardigde voor het ACV bij een klein busbedrijf uit Merchtem. Als kind was ik ook aangesloten bij de KAJ (Katholieke Arbeidersjeugd). Zo kom je met veel jongeren uit het arbeidersmilieu in contact en merk je dat het leven niet altijd evident is voor mensen die minder kansen krijgen of de kansen moeilijker kunnen aangrijpen. Aan het einde van mijn studies solliciteerde ik bij het ACV en kon ik er ook meteen beginnen werken, maar dat maakte geen onderdeel uit van een of ander *masterplan*.’

Wat drijft jou in dit werk?

‘Ik wil de rechten van werknemers maximaal ondersteunen. Ik wil er mee voor zorgen dat zij werk en gezin kunnen combineren, dat hun kinderen gezond opgroeien en dat ze betaalbaar onderwijs kunnen volgen. Als voorzitter werk je nooit alleen, je laat je omringen en versterken door andere mensen. Van mij wordt verwacht dat ik onze gezamenlijke standpunten verdedig. Men zegt van mij dat ik vrij direct ben en de dingen scherp formu-

TEKST Johan De Crom ■ FOTO Filip Claessens

Marc Leemans (ACV) wrikt principes tot consensus n naar verbinding

leer, maar ik zal ook de eerste zijn om naar een consensus te zoeken. Je moet van bij het begin evolueren van een principieel naar een oplossingsgericht standpunt.'

Op 1 januari volg je Luc Cortebeek op als voorzitter. Wat heeft hij voor het ACV betekend? Is zijn stijl erg verschillend?

'Luc is een man die altijd zijn verantwoordelijkheid opneemt en dat zal blijven doen. Hij is vooral sterk in mensen samenbrengen. Het ACV neemt het op voor alle mensen: jong en oud, werkenden en niet-werkenden, mannen en vrouwen, arbeiders, bedienden en kaderleden. Luc kan die groepen doen samenwerken aan een gemeenschappelijk project. Hij weet de verschillende voorkeuren te traceren en die naar een gemeenschappelijk standpunt te leiden. Ik ga die lijn trachten voort te zetten. Dat moet lukken. Het streven naar consensus zit in de genen van het ACV en de voorzitter moet vertolken wat intern beslist is. Wij investeren veel in opleiding voor onze medewerkers om hen te leren participeren aan inhoudelijke discussies op hoog niveau, waarbij ze permanent op zoek gaan naar een gemeenschappelijke uitkomst. We geloven dat we niets te winnen hebben bij polarisering en helpen ons personeel te streven naar een totaalinzicht in de materie waarover ze onderhandelen. Je kunt maar een oplossing vinden als je weet wat je zelf wil én begrijpt waar de ander naartoe wil.'

Het ACV keurde begin dit jaar het Interprofessioneel Akkoord (IPA) tussen de sociale partners goed; het ABVV en het ACLVB keurden het af. Jij zei meteen de hand te willen reiken naar de andere vakbonden. Was het water tussen de vakbonden diep geworden?

'Dat is vooral een vraag waarmee de pers bezig is. Wij hebben een andere achterban dan de socialistische of de liberale vakbond en komen soms tot andere analyses en oplossingen. Dat is altijd zo geweest. De media zien het verschil van mening vooral als nieuws, de gelijkheid van mening krijgt beduidend minder aandacht. Natuurlijk was de verschillende benadering van het IPA wel opvallend, maar nu is het belangrijk om bruggen te bouwen tussen onze organisaties.'

De ontslagnemende regering heeft het IPA integraal overgenomen. Het ging daarbij in tegen een meerderheid van de vakbonden, zij het niet tegen het ACV. Vind je dat aanvaardbaar?

'Het ACV had na een zeer grondige vragenronde besloten het IPA te aanvaarden. Een belangrijke overweging was dat je zonder akkoord tussen de sociale partners het dossier uit handen geeft. Het komt dan terecht bij de politici en je verliest alle controle. Het IPA bevatte ook een aanzet tot de eenmaking van het statuut van bedienden en arbeiders. Dat was nog verre van opgelost, maar er stond tenminste een formeel engagement in om tegen 2012 de zaak verder uit te discussiëren. Als je het IPA laat gaan, dan begin je weer van nul en verdwijnt ook dit engagement. Dat zijn bedenkingen die voor het ACV hebben doorgewogen; ABVV en ACLVB maakten een andere analyse. De regering heeft dan beslist het dossier naar zich toe te trekken en dat is misschien onvermijdelijk. Ze koos ervoor het IPA onverminderd uit te voeren. Dat is allicht beter dan dat er aanpassingen aan gebeuren waar je verder geen zeggenschap meer over hebt.'

De bevolking heeft steeds minder begrip voor stakingen die de economie platleggen en het verkeer hinderen. Er rijst de indruk dat we zeer welvarend zijn en dat het voor sommigen nooit genoeg is. Soms is er meer kritiek op het profitaat

dan op het patronaat. Maakt dit het vakbondswerk moeilijker?

'Er is een toenemende tendens naar individualisme in onze samenleving waarbij het eigenbelang primeert op het collectieve. Het sociaal weefsel brokkelt af, er is minder begrip voor de verdediging van collectieve belangen. Wij willen stakingen vermijden. Als je een staking moet afdwingen, dan betekent dat alleen maar dat het overleg gefaald heeft. Maar als je een conflict hebt dat niet opgelost geraakt, dan is een staking het ultieme drukingsmiddel om de tegenpartij tot toegevingen aan te zetten. Hiermee wil je in de eerste plaats je onderhandelingspartner beïnvloeden. Een staking geeft altijd hinder en dat is precies de bedoeling, maar soms krijg je natuurlijk reacties van leveranciers, klanten en gebruikers die er mee het slachtoffer van zijn. Wij moeten als vakbond nog beter uitleggen waarom er op een bepaald moment een staking nodig is.'

Slaag je er in op tijd afstand te nemen van jouw werk?

'Mijn eigen werk-privébalans is behoorlijk verstoord de laatste jaren. (lacht) Liefst maak ik een fietstocht of een wandeling met mijn vrouw. Of ik lees een goed boek, of werk in de tuin. Mijn kinderen zorgen voor leven in huis. Mijn jongste dochter Freja (17) zit in haar laatste jaar humaniora, haar oudere zus Femke (23) is verpleegster en onze zoon Gerrit (21) studeert sportwetenschappen. Hij is ook coach van een jeugdbasketbalploeg en leider bij de scouts. Het sociaal engagement zit in de familie, denk ik.'

EN A noble ambition to promote solidarity

'Society has nothing to gain from being deeply divided. The goal is to be able to progress from a categorical to a solution-oriented position, otherwise the only alternative is to get bogged down in conflicts.' Marc Leemans from Merchtem is set to become the head of the CSC/ACV (Belgian Confederation of Christian Trade Unions), on 1 January 2012. He is loath to bring matters to a head. 'You can see where that leads to in the world of politics. Nothing but polarisation.' The forthcoming chairman of the CSC/ACV sees life as seeking to promote social cohesion, links between people, equal opportunities for all citizens. 'The focus

should not be on me, but on us.'

'I am anxious to provide the utmost support to the cause of employees' rights. I am keen to ensure that they can effectively juggle their careers with a family life, their children are able to grow up in a healthy environment and affordable education is within their grasp.' Does he sympathise with the growing criticism of strikes as a way of bringing pressure to bear? 'The social fabric is crumbling and people are less inclined to uphold collective interests. We hope to avoid going on strike but sometimes this is the last resort for spelling out what you want.'

Ontwikkelingsprojecten op de voet volgen

Karolien Claes (boven) en Saskia Aelen (onder)

Saskia Aelen (25) uit Brussel, Karolien Claes (27) uit Asse en Freya Candel (26) uit Dilbeek hebben vorig jaar de vzw PLOT.form opgericht waarmee ontwikkelingsprojecten in het Zuiden opgevolgd kunnen worden.

TEKST Willy Fluyt ■ FOTO Filip Claessens

De drie dames willen een software-pakket ontwikkelen en verkopen dat het werven van fondsen vergemakkelijkt en dat ervoor zorgt dat Westerlingen van dichtbij betrokken worden bij projecten die zij in het Zuiden steunen. Saskia en Freya hebben een jaar als vrijwilliger voor een niet-gouvernementele organisatie in Tanzania gewerkt. Zo kwamen zij op het idee om de vzw PLOT.form op te

richten. 'Mensen die geld storten voor projecten in het Zuiden weten meestal niet waar dat geld naartoe gaat. Ze horen vaak dat er van dat geld een deel in verkeerde handen terecht komt. Dat gebrek aan duidelijkheid en transparantie verhoogt voor veel mensen de drempel om geld te geven aan een goed doel. Dat is jammer en daarom willen wij een online medium ontwikkelen waarmee mensen het project dat zij willen steunen op een

interactieve, leuke, transparante en directe manier kunnen volgen', zegt Saskia Aelen.

Jong en modern

In de testfase, die in het najaar van start gaat, werkt PLOT.form voor de Amani Children's Home, een centrum voor straatkinderen in Tanzania. 'Met PLOT.form willen we enkele kleine huizen bouwen voor jongeren vanaf 15 jaar. We werken samen met de NGO Amani. Het is de bedoeling dat die jongeren de overgang leren maken naar een zelfstandig leven. Mensen die de bouw van de huizen willen volgen, kunnen naar www.plotform.eu surfen', zegt Karolien Claes. Zodra de testfase met Amani Children's Home achter de rug is, wordt PLOT.form vzw een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (CVBA). Dan willen Saskia, Karolien en Freya de werking van de website omzetten naar een flexibele software waarvan de licentie verkocht kan worden aan andere fundraisingorganisaties.

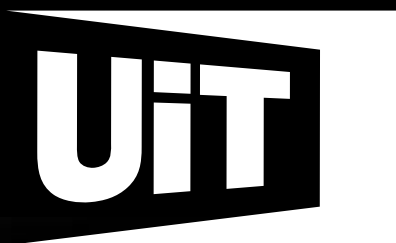
'Het is de bedoeling dat NGO's en andere organisaties de licentie gebruiken om hun eigen website te maken. Op die manier kunnen ook zij op een leuke en interactieve manier hun publiek laten bijdragen voor de projecten die zij in het Zuiden ondersteunen. Bij PLOT.form hopen we zo fundraising te vernieuwen en te verjongen. De nieuwe websites die je met ons pakket zal kunnen maken, zullen niet alleen jong en modern zijn; ook de mogelijkheid van video, chat en foto's zorgen voor een directer contact tussen Noord en Zuid', legt Saskia Aelen uit.

Europese prijs

Voor dat idee hebben de drie dames in juni de Europese Pefondesprijs voor de tewerkstelling van jongeren in de sociale economie gekregen. Pefondes is een stichting die sociaal geëngageerde initiatieven en burgerparticipatie door jongeren steunt. 'Met die prijs van 13.000 euro kunnen we behoorlijk werken en de CVBA oprichten', zegt Saskia Aelen, die van de Koning Boudewijnstichting ook een prijs van 7.500 euro heeft gekregen als 'persoon met leiderschapscapaciteiten'. Daarnaast kreeg de vzw een subsidie van 5.000 euro van de Cel Ontwikkelingssamenwerking van de Dienst Diversiteit en Gelijke Kansen van de provincie Vlaams-Brabant. De drie dames hadden ook een ontmoeting met voorzitter José Manuel Barroso van de Europese Commissie. Hij vond het een schitterend idee dat NGO's en andere organisaties actief in het Zuiden, voortaan op een glasheldere manier kunnen tonen welke projecten in de steigers staan, hoe ver ze gevorderd zijn en hoe ze het geld spenderen.

i Inmiddels is PLOT.form al een eigen leven gaan leiden op Twitter en Facebook. Belangstellenden kunnen terecht op www.facebook.com/plotform. Vanaf begin november staat www.plotform.eu online.

AGENDA
OKTOBER
2011

in de Rand

Op zoek naar demonen

HU
MOR

Bij herfstig weer sluit je best deuren ramen zodat je niet wordt belaagd door boze geesten die op zoek zijn naar wat huiselijke of lijfelijke warmte. Mocht je toch het slachtoffer worden van deze onverlaten, dan kan je altijd nog terecht bij **Gili**. De vermaarde illusionist en standupcomedian jaagt met zijn assistent **Igor** op demonen. Rond Halloween zijn die makkelijk op te sporen. In een bezwerend ritueel gaan ze de boze geesten te lijf. Elke toeschouwer, die meent dat hij bezeten is, mag zich aanbieden. Het exorcistenduo

kan echter niet garanderen dat de betrokkenen heelhuids de ceremonie overleven. Opdat de demonen zich geen nieuwe lichamen zouden toeëigenen gaan Gili en Igor drastisch te werk. Ze hebben vierpuntige hakbijlen aangescherpt. De ongewenste entiteiten zullen uiteindelijk worden verzwolgen door het water of worden verteerd door het van Lucifer geleende hellevuur. ■ LD

VR • 7 OKT • 20.00

Gili drijft uit

Gili en Igor
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

De onzin van oorlog

THEA
TER

Vijf acteurs, getooid met dierenmaskers, verwelkomen het publiek. De aap, de beer, het konijn, de haan en het hert hebben hun biotoop verlaten en zijn bij de eerste explosies de straat op gerend. In oorlogstijd kijkt daar geen mens van op. Ook fotografen en televisieploegen richten hun camera's liever op verminkte mensenlichamen of op materiële schade. **Mokhallad Rasem** en twee andere gevluchte acteurs uit Irak berichten op een komische en vaak surrealistische manier over de oorlog. Twee Vlaamse actrices met Duits accent nuanceren hun verhaal. Voor elk luik hebben ze een Perzisch tapijt gereserveerd. Voor de oorlog uitbreekt krijgen we een jeremiërende vrouw te zien, die eerder thuishoort in een sentimentele soap dan in een gruwelreportage. In het tweede luik bevalt een zwangere vrouw van een speelgoedbal nadat enkele gluurders haar rokken hebben opgetild. Meditatieve soefigezangen leiden een Oscaruitreiking in, waarbij *het beste slachtoffer, het krachtadigste geweld en de beste angst* worden bekroond. Door de perversiteit van de oorlog in een surrealistische context uit te beelden bereiken deze bewakende Irakese geesten meer dan de officiële vredesonderhandelaars naar wie nauwelijks nog wordt geluisterd. ■ LD

WO • 26 OKT • 20.30

Irakese geesten

Mokhallad Rasem Monty

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Abstractie uit de ruimte

EX
PO

Dankzij zijn sculptuur *Fallen Astronaut*, dat zich ook echt op de maan bevindt, werd Paul Van Hoeydonck (86) een van onze meest gerenommeerde kunstenaars. Het FeliXart Museum exposeert dit najaar zijn indrukwekkend maar minder bekend abstract werk.

'Paul Van Hoeydonck was een belangrijke vertegenwoordiger van de naoorlogse, tweede generatie abstracte kunstenaars', licht museumdirecteur en curator Sergio Servellon toe. 'In tegenstelling tot Felix De Boeck, die vooral door het plattelandsleven gefascineerd was, tekende hij gestileerde stadsvormen en havenzichten. Over de poëzie van de scheepslantaarn en de geraffineerde eenvoud van het vrachtschip wist hij veel, want overdag moest hij er als werknemer van Esso voor zorgen dat de boten in de haven tijdig werden volgetankt. Het arsenaal van gekleurde stippen, horizontale en verticale strepen, evenwijdige lijnen en ronde vormen raakte snel uitgeput. Het bleven immers voorspelbare patronen. Nadat hij via wisselende kleurtinten al diepte had opgeroepen, verruimde hij zijn picturale mogelijkheden door van twee naar drie dimensies over te schakelen.' Met geometrisch uitgesneden

plexiglas en houten latten treedt hij uit het doek. Deze reliëfwerken nodigen de kijker uit om ze vanuit verschillende invalshoeken te observeren. Zo lijken ook de composities te bewegen. Oogstrelend zijn de collages met blinkend goudpapier, waarin de onderdelen puzzelstukjes lijken. Met de wit-op-wit schilderijen keert hij zich af van de formalistische puristen. 'Voor de tentoonstelling deden we vooral een beroep op buitenlandse bruikleengevers', zegt Sergio Servellon. 'De geometrisch abstracte werken en de collages van Paul Van Hoeydonck waren indertijd zo gegeerd dat ze onmiddellijk in Londense galeries of andere geïnteresseerde buitenlandse kunstinstellingen verzeilden. Nu worden ze voor de eerste keer in ons land geëxposeerd. Een openbaring!'

Niet minder spannend is het *Space Project* van de Fransman Remi Tamburini (29). De bezoeker loopt op een witte, verende bodem van isolatiefolie, die hem net als de ruimtevaarder uit zijn evenwicht brengt. De zaal wordt fel verlicht met TL-lampen. In een gelegenheidskantoor kan hij propagandamateriaal vinden. De *Contact Container* lijkt op de driehoekige ufo, die in 1992 in het Belgisch luchtruim werd opgemerkt. Zij bevat een doos, waarin kunstwerken van bevriende artiesten zijn gearchiveerd. De *Sonar Soundbox* is een reconstructie

van de Voyager Golden Record en van The Voyage Home, de uitzendsonde in de film Star Trek. De curator vindt er geen doekjes om: 'Op een pseudo-wetenschappelijke manier tracht de kunstenaar als dromende utopist een taal voor universele boodschappen te ontwikkelen. Hij hoort wel degelijk in dit museum thuis, want ook Felix De Boeck was een kosmisch denker, maar dan vanuit een religieuze bewogenheid.'

■ LUDO DOSOGNE

Sterk water uit Mo

LITERA
TUUR

In zijn vermaarde drankroman *Moskou op sterk water* legt de Russische auteur Venedikt Jerofejev (1938-1990) zijn ziel bloot. De hoofdpersoon, Venitsjka, is net als zijn geestelijke vader een verwoed alcoholicus. Zelfs wanneer hij fors kritiek levert op het Sovjetsysteem onder Brezjnev staat de drank centraal.

Op een ongezoeten manier roddelt hij over zijn mededrinkers. De vrouwen spaart hij niet, al heeft hij zijn schunnige commentaren uit de eerste druk in latere uitgaven wegge-

laten. Het boek dreigde door de seksistische beschouwingen uit de vrouwvriendelijke boekhandels geweerd te worden. Niet minder uitdagend zijn Jerofejevs recepten voor zelfgemaakte drank op basis van mondspeelmiddelen, zweetvoetbestrijders en vernis ... Aan *Moskou op sterk water* heeft hij van 1969 tot 1974 gewerkt. De talloze treinreizen, die hij maakte tussen de hoofdstad en Petoesjki, waar zijn ex-vrouw en hun kind woonden, waren een dankbare inspiratiebron.

Dat Josse De Pauw deze bestseller koestert, is geen verrassing. Enkele jaren geleden bewerkte hij al een andere beroemde drankroman: *Onder de vulkaan* van Malcolm Lowry. Daarin struint een Britse consul om zijn vrouw terug te winnen op Allerzielen in het

Dansende robots

VORMING

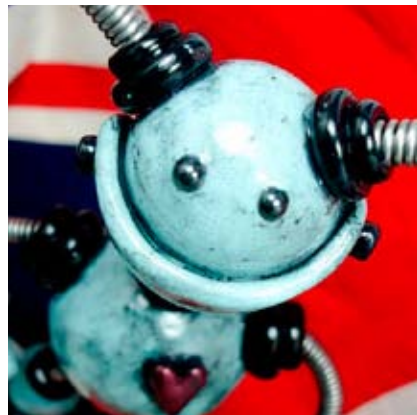
Bijna dagelijks worden we met robots geconfronteerd, maar kennen we de huishoudrobots nog waarop wij voortdurend zijn aangewezen? In een verhelderende workshop worden kinderen tussen 9 en 15 jaar ingewijd in de robotica. Zij krijgen uitleg over de sensoren, de controllers en de artificiële intelligentie. Een multifunctionele robot wordt helemaal uit elkaar gehaald en weer in elkaar gezet. Met eenvoudige middelen vervaardigt elke deelnemer ter plekke een eigen robot die zich voortbeweegt tot de batterij het laat afweten.

De workshop wordt afgerond met *Cyberneticus Mission*, een competitiewedstrijd tussen de pas gebouwde en geprogrammeerde robots. ■ LD

ZA · 1 OKT

Robots maken (kunsten)

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Composition 1958

TOT 30 OKT Space project

Drogenbos, FeliXart Museum,
www.felixart.org

TOT 18 DEC Paul Van Hoeydonck

Drogenbos, FeliXart Museum,
www.felixart.org

skou

Mexicaanse dorpje Quahnahuac van cantina naar cantina, terwijl hij zich vol giet met mezcal, een op tequila gelijkend brouwsel met een alcoholgehalte van zestig procent.

Het **Ensor Strijkkwartet** speelt tussen de gelezen romanfragmenten enkele strijkkwartetten van Dmitri Sjostakovitsj. Aan de ene kant werd deze componist gesteund door Stalin, aan de andere kant trachtte de partijleider hem via zijn controlerende medewerkers te manipuleren. De vijftien strijkkwartetten ontstonden tussen 1938 en 1974. Ze kunnen worden opgevat als reflecties op Sjostakovitsj's leven. Het eerste is een ode aan zijn onbekommerde kindertijd, hoewel de muziek soms een tragische wending neemt. Hysterie en berusting zijn elkaars tegenpolen in het Vijfde

Strijkkwartet. Zelfbewust maar ook opruiend klinkt het beroemde Achtste Strijkkwartet. In het Vijftiende Strijkkwartet schemert zijn wanhoop door.

Het Ensor Strijkkwartet bestaat ondertussen elf jaar. Eric Robberecht (viool), Francis Reusens (viool), Frans Vos (altviool) en Steven Caeyers (cello) hernemen later dit seizoen *De zeven laatste woorden van de gekruisigde* van Joseph Haydn, waarin Dimitri Verhulst de religieuze inhoud vervangt door anekdotes uit de dagelijkse realiteit. ■ LUDO DOSOGNE

VR · 21 OKT · 20.00

Moskou op sterk water

Josse De Pauw en Ensor Strijkkwartet
Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

Met de kat op het dak

Rosie verhuist met haar mama naar een groot flatgebouw in de stad. Waar haar papa is, weet ze niet, en mama heeft duidelijk niet veel zin om het haar te vertellen. Dus moet ze alleen haar weg vinden in de nieuwe omgeving. In het flatgebouw wonen mensen van verschillende culturen dicht op elkaar. Al snel ontmoet Rosie Moussa, die vlak boven haar woont met Titus, een hond die eigenlijk een rode kater aan een leiband is. Op het dak van de flat kunnen de twee praten. Maar dan geraken ze opgesloten door die vervelende conciërge, meneer Tak.

Het muzikale toneelstuk *Rosie en Moussa* is gebaseerd op het gelijknamige boek van auteur, acteur, en regisseur **Michael De Cock** en tekenares **Judith Vanistendael**. Ze wonnen er de Boekenwelp 2011 mee. Regisseur **Nathalie Lepage** zet twee actrices op de scène. Eén ervan is de muzikante **Mira**. Zij zorgt voor soundscape, liedjes en vertolkt de rol van Moussa. **Sophie Derijcke** speelt Rosie. Ook het decor van **Stef Depover** doet dromen van de wijde wereld die Rosie en Moussa in het al geplande vervolg op deze voorstelling zullen verkennen. ■ MB

ZO · 16 OKT · 5.00

Rosie en Moussa (+6j)

Droomedaris-Rex / 't Arsenaal
Dilbeek,
CC Westrand,
02 466 20 30

Hallerbos museum

De blauwe boshyacinten van het Hallerbos zijn in het voorjaar een publiekstrekker, maar wie van de pracht van de herfstkleuren wil genieten, moet in de maand oktober een boswandeling maken. Het Hallerbosmuseum organiseert in op de Week van het Bos (9 tot 16 oktober) geleide bezoeken voor scholen en andere groepen. In oktober kun je het museum iedere zondag van 14 tot 17 uur gratis bezoeken. Nu kun je er de tijdelijke tentoonstelling bezichtigen over de verschillende functies van het bos. Het Hallerbos, beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos, vormt een restant van het grote Kolenwoud. De naam sloeg op het algemeen gebruik van de winning van houtskool voor het smelten van ijzerhoudende zandsteen. Tot 200 jaar geleden vormde het Hallerbos een geheel met het Zoniënwoud. Door de industriële ontwikkeling, de aanleg van wegen en de bouw van woningen verdween veel bos en werd de natuurlijke verbinding met het Zoniënwoud doorbroken. Het Hallerbos (552 ha) is heel aantrekkelijk. Vier valleien doorsnijden het bos en in de diepe dalen borrelen verschillende bronnen op. Het bosmuseum is de ideale uitvalsbasis voor twee bewegwijzerde boswandelingen: de Sequoiawandeling (4 km) langs de vele naaldbomen en de Reebokwandeling (8 km) door de valleien en droogdalen langs beuken, eiken en diverse andere boomsoorten. ■ GH

i Info over begeleide wandelingen kan je verkrijgen bij de dienst toerisme van Halle, 02 356 42 59, www.weekvanhetbos.be

Divers, kleurrijk, zinde

FESTIVAL

Meer nog dan bij de vorige edities besteedt Europalia Brasil veel

aandacht aan de antropologische en etnologische aspecten. De 23e editie van het prestigieuze internationale kunstenfestival bewaart echter ook het multidisciplinaire karakter.

Toen de Europese kolonistoren in het begin van de 16e eeuw voet aan wal zetten in Brazilië woonden in het gebied meer dan duizend verschillende volkeren. Vandaag telt het land nog meer dan zeshonderd inlandse gebieden. Er zijn in totaal 234 groepen indianen die 180 verschillende talen spreken. 'In feite bestaan er meerdere Brazilië's', verwittigt algemeen curator **Adriano de Aquino**. Tot voor kort was deze schilder en videokunstenaar uit Belo Horizonte verantwoordelijk voor de internationale contacten, nu leidt hij het Centrum voor Beeldende Kunst Funarte. 'Laten we de clichés vergeten. Wij vormen misschien wel het meest gemengde land ter wereld. Enerzijds heb je de indianen, anderzijds de rechtstreekse erfgenamen van de kolonistoren, maar er zijn ook de Afro-Brazilianen en de talrijke Aziatische immigranten. Die complexiteit vertaalt zich in allerlei kruisbestuivingen.' Voor *Brazil, Brasil*, de hoofdtentoonstelling

Allemaal

VORMING

Begin september startte het tiende seizoen van het televisieprogramma *Dieren in nesten*. Wat ooit begon als een onderhoudend familieprogramma over honden, katten en paarden, groeide uit tot een televisiehit, waarin de kijker ook veel te weten kwam over dieren op andere continenten.

Presentator **Chris Dusauchoit** vertelt de komende maanden in de culturele centra over zijn ervaringen met Afrikaans wild. 'De beestjes kwamen niet voor de camera wanneer wij dat wilden, maar als zij erover beslisten. Het kwam er dus op aan om altijd de camera in aanslag te houden. Ooit waren we op zoek naar een leeuw, maar toen er onderweg een neushoorn passeerde stelden we

rend Europalia Brasil

in Bozar, die de Braziliaanse identiteit belicht, leenden het Museu de Belas Artes uit Rio de Janeiro en het Museu de Belas Artes & de Pinacoteca do Estado uit Sao Paulo hun mooiste stukken uit. De keizerlijke academie drukte vanaf 1822 zijn stempel op de kunst. Verwijzingen naar de slavernij of naar de katholieke contrareformatie worden zoveel mogelijk geweerd. Een zwarte wordt bijvoorbeeld enkel als dokter of edelman geportretteerd en niet als huisbediende, hoewel hij doorgaans in die functie wordt aangenomen. Toch verkennen talrijke artiesten hun echte roots.

Ook voor de postmoderne kunst na 1950 zijn in Bozar enkele zalen gereserveerd. De **Grupo Ruptura** uit Sao Paolo noemt zich de eerste Braziliaanse avant-garde beweging. Zij neemt afstand van de traditionele Braziliaanse iconografie en kiest voor rationeel gestructureerde, geometrisch abstracte werken, maar er komt al onmiddellijk een tegenbeweging. Neoconcretisten als **Alfredo Volpi** en **Lygia Clark** prefereren de vrijheid van het experiment. Tijdens de dictatuur (1964-1985) trachten heel wat kunstenaars de censuur en de gewelddadige repressie te omzeilen. De revival van de schilderkunst op het einde van de jaren 80 loopt samen met de bloei van de video- en de performancekunst. De huidige generatie

kunstenaars is vooral begaan met de rol van de ruimte.

In het Jubelparkmuseum gaat de tentoonstelling *Indios no Brasil* nader in op de inheemse esthetica van de autochtone bevolking. De 270 voorwerpen, afkomstig uit de antropologische afdelingen van de Braziliaanse musea, houden verband met de opvattingen van de indianen over lichamelijke. Zij geloven bijvoorbeeld niet in een aangeboren menselijke natuur. Het lichaam moet eerst via rituelen ervaren dat er tegenstellingen zijn tussen het mannelijke en het vrouwelijke, tussen het menselijke en het niet-menselijke en tussen het levende en het niet-levende. ■ LUDO DOSOGNE

6 OKT TOT 15 JAN

Brazil. Brasil

Brussel, Bozar, www.bozar.be

14 OKT TOT 19 FEB

Indios no Brasil

Brussel, Jubelparkmuseum, 02 741 72 11

Club Brasil in het Dynastiegebouw op de Kunstberg fungeert als infopunt, proefstation en ontmoetingsruimte. Op vrijdag is er om 20.30 uur een concert, op zaterdag om 17 uur een dansvoorstelling. Op zondag zijn er om 15 uur creatieve ateliers.

www.europalia.be

Met een kapmes door het leven

THEATER

Voor **Peter De Graef** is elke theaterproductie een avontuurlijke ontdekkings-

tocht. Op aandringen van klanktovenaar **Bo Spaenc** verdiepte hij zich in de biografie van Henry Morton Stanley. In 1874 leidde deze journalist en ontdekkingsreiziger een hachelijke expeditie dwars door zwart Afrika. Pas na 999 dagen bereikte hij de monding van de Congostroom. Meer dan de helft van de driehonderd expeditieleden overleefde de tocht niet. De dramatische verkenningstocht inspireerde De Graef tot een hilarische monoloog, waarin hij de hindernissen die Stanley moest overwinnen op een verrassende manier associeert met de psychische hindernissen en emotionele problemen waarmee we in ons leven worden geconfronteerd. Net zoals de ontdekkingsreiziger zich met een hakmes een weg baant door de jungle, tracht bijna ieder mens voor zich een traject uit te stippelen. Vaak hoopt hij steun te vinden in religie, filosofie of wetenschap, maar het is niet uitgesloten dat hij juist door nieuwe denkbeelden te ontdekken in verwarring wordt gebracht.

Klarinettist **Peter Merckx**, fluitiste **Karin de Fleyt**, basgitarist **Dieter De Mits** en toetsenist/percussionist **Bo Spaenc** ondersteunen het verhaal met suggestieve klanken, die de beklemmende sfeer van de Afrikaanse jungle oproepen. ■ LD

DO • 20 OKT • 20.30

Stanley

Peter De Graef,

De Kolonie MT & Hermesensemble

Dilbeek, CC Westrand,

02 466 20 30

beestjes

onze oorspronkelijke planning bij. Slechts zelden kun je dit forse beest filmen.' Dusauchoit herinnert zich ook het moment waarop een leeuw, die ze uit strategische overwegingen hadden verdoofd, in de struiken was gesukkeld en daar bijna werd vertrappeld door een olifant. Voor de logge viervoeter, die het grootste landzoogdier ter wereld is, gaan alle dieren opzij. Toch menen vele dierenliefhebbers dat hij mak en ongevaarlijk is. ■ LD

Wild van Afrika

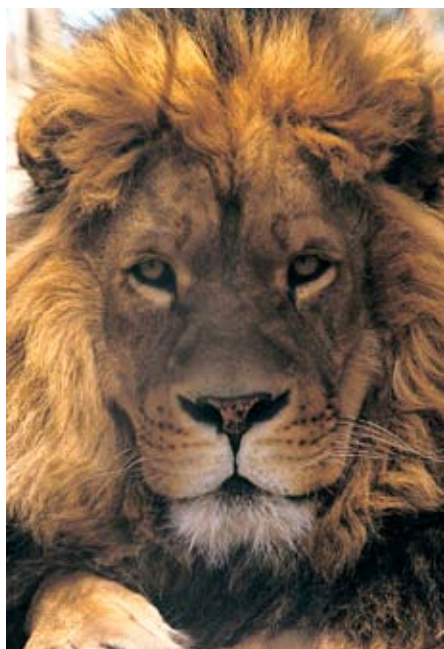
Chris Dusauchoit

WO • 12 OKT • 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO • 13 OKT • 20.00

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

Op zoek naar blues

MU
ZIEK

Potige bluessongs laten niemand onberoerd. **Roland & The Golden Glows** uit Antwerpen brengen dit najaar een hommage aan de Amerikaanse musicoloog **Alan Lomax** (1915-2002), die in de jaren dertig op het lumineus idee kwam om met zijn vader in de gevangenissen in het Zuiden van de Verenigde Staten op zoek te gaan naar zwarte muzikanten die nog onbekend waren bij het blanke publiek. Zo kwamen ze terecht bij Huddy William Ledbetter, die furore zou maken als **Lead Belly**. Hij is de auteur van *The House of the Rising Sun*, dat later in de versie van The Animals een wereldhit zou worden. Een andere klassieker *In the Pines* werd gecoverd door Nirvana. Ook *Good Night Irene*, *The Midnight Special* en *Cotton Fields* werden door hem geschreven. Toen Alan Lomax hem ontdekte zat hij vast wegens een moordpoging. Na een muzikaal gratieverzoek, waarbij hij de verantwoordelijke gouverneur vraagt om zijn ziel en zijn carrière te redden, kwam hij vrij. Hij ging met Lomax op tournee. Een handgemeen, waarbij Lead Belly zijn weldoener met een mes bedreigde, maakte een einde aan de vriendschap. Vooraf wordt de documentaire film *The Land Where The Blues Begun* getoond, waarin Alan Lomax, Worth Long en John Bishop in de Mississippi Delta speuren naar de roots van de blues. ■ LD

VR · 4 OKT · 20.00

A tribute to Alan Lomax

Roland en The Golden Glows
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

agenda

PO
DIUM

THEATER

De mannen

Vernieuwd Gents Volkstoneel
ZA · 1 OKT · 20.30
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59
DO · 27 OKT · 20.30
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

WO · 5 OKT · 20.30

Oblomov

Lazarus
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO · 6 OKT · 20.00

De wereld is gaan slapen

De Boeck, Van Haele, Leven & Verbiest
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

VR · 7 OKT · 20.30

Frederik

De Spelerij
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 8 OKT · 20.30

Charlotte

Fakkeltheater / Alice Toen
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 14 OKT · 20.30

Onder het melkwoud

Jan Declair & Koen De Sutter
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA · 15 OKT · 20.00

Georges

René Verreth
Vlezenbeek, De Merselborre,
02 371 63 08

14, 15 EN 16 OKT · 20.30 EN 15.00

Rainer Maria

De Warme Winkel
Dilbeek, Neerhof, 02 466 20 30

15 EN 16 OKT · 20.30

Duidduidui

Brussels Volkstejoeter
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

18 EN 19 OKT · 20.30

Totaal Thomas

De Warme Winkel
Dilbeek, parochiezaal De Kring,
02 466 20 30

Anders nog iets?

Fast Forward
DO · 20 OKT · 14.00
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24
DO · 27 OKT · 20.00
Wezembeek-Opem, GC de Kam,
02 731 43 31

DO · 20 OKT · 20.30

Stanley

Peter De Graef, De Kolonie MT &
Hermesensemble
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 21 OKT · 20.00

Oud Papee

Brussels Volkstejoeter
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

VR · 21 OKT · 20.15

10 kleine negertjes

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO · 23 OKT · 20.30

Helden in de sport

Karl Vannieuwerkerke & Les Supappes
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

WO · 26 OKT · 20.30

Irakese geesten

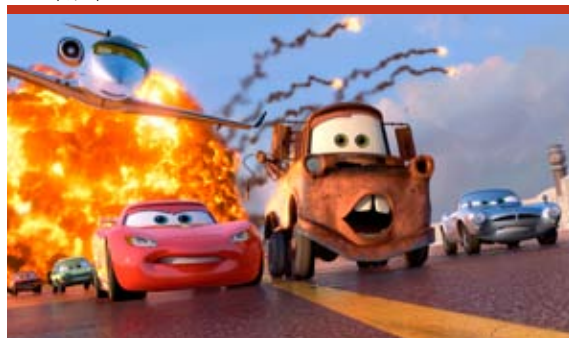
Mokhallad Rasem Monty
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR · 28 OKT · 20.30

De wederopbouw van het Westen: rood

De Koe
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

Cars 2 (29/10)

Cie Vuil Konijn (2/10)

MA · 31 OKT · 19.30

Dit is alles

HetPaleis
Dilbeek, CC Strombeek, 02 466 20 30

KIDS

ZO · 2 OKT · 10.00

Van de kat geen kwaad (+6j)

ontbijtfilm
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO · 2 OKT · 15.00

Blaas het licht maar uit (3-6j)

Cie Vuil Konijn
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZO · 9 OKT · 10.30

Knoester (+6j)

ontbijtfilm
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 9 OKT · 14.30 EN 16.30

Sprookjes en zo

De Tuin
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZO · 9 OKT · 15.00

Kipkappen (+6j)

Bronks
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO · 12 OKT · 14.00

De Krokodillenbende

familiefilm
Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO · 13 OKT · 14.00

Het uur dat wij niets van elkaar wisten

De Kerselaar & Den Blank
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA · 15 OKT · 14.00

Kinderen maken een animatiefilm (+9j)

Roman Klochkov
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZO · 16 OKT · 11.00

Kinderhoogdag (3-12j)

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO · 16 OKT · 15.00

Rosie en Moussa (+6j)

Droomedaris-Rex / t Arsenaal
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI · 18 OKT · 20.00

Kwaad bloed (+14j)

Theater Tuinhuis
Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

WO · 19 OKT · 15.00

Beestenboot (+5j)

familiefilm
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

VR · 21 OKT · 20.00

Solo voor het jonge grut

Jan De Smet
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA · 22 OKT · 14.00

Nail-art (+8j)

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZA · 22 OKT · 20.00

Schr.k! (8-12j)

Sputnik
Tervuren, GC Papeblok, 02 768 03 00

ZO · 23 OKT · 11.00

Hopla viert feest (2,5-4j)

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

WO · 26 OKT · 14.00

Wickawitch (+6j)

Theatertruc vzw
Drogenbos, GBS de Wonderwijzer, 02 333 05 70

ZA · 29 OKT · 15.00

De Gruffalo (+5j)

Tom Kets & Martine De Kok
Wezembeek-Oppeem, GC de Kam, 02 731 43 31

ZA · 29 OKT · 15.00

Cars 2

familiefilm
Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA · 29 OKT · 20.00

Casalinga (+6j)

Crop Circus
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO · 30 OKT · 15.00

Er was eens (1-4j)

Detheatermaker / Villanella / Laika
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 30 OKT · 15.00

Hartekijn (+4j)

Tg Schemering
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

HUMOR

DO · 6 OKT · 20.30

Geen gezeik, iedereen rijk

Bert Kruismans
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR · 7 OKT · 20.00

Gili drijft uit

Gilli en Igor
Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

VR · 7 OKT · 20.15

Niet geschikt als moeder

Els De Schepper
Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA · 15 OKT · 20.30

Majeustueus

Steven Mahieu
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA · 15 OKT · 20.30

Zus (heden geen porno)

An Nelissen
Tervuren, GC Papeblok, 02 768 03 00

VR · 28 OKT · 20.30

Geert Hoste

Duisburg, Pachthof Stroykens, 02 769 20 92

ZA · 29 OKT · 20.30

Te gek voor woorden

Krosny
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DANS

VR · 7 OKT · 20.30

During beginning ending

Varinia Canto Vila
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA · 22 OKT · 20.30

Young man: woman

Compagnie Aira & No Angry
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

LITERATUUR

VR · 21 OKT · 20.00

Moskou op sterk water

Josse De Pauw en Ensor Strijkkwartet
Meise, GC De Muze van Meise, 02 268 61 74

VR · 28 OKT · 20.30

Sterren uit het Zuiden

Estrellas del sur met Hubert Damen
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

SENIOREN

VR · 21 OKT · 14.00

Compagnons de la chanson

Devalck, Voners & Birset
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI · 25 OKT · 14.30

Schlagershowband & Danny Fabry

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO · 27 OKT · 14.00

Promenade orkest

Okra
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

Kinderhoogdag (16/10)

Van de kat geen kwaad (2/10)

Marble Sounds (12/10)

Axl Peleman (28/10)

MU ZIEK

ZA · 1 OKT · 20.00

Countryavond

Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

ZA · 1 OKT · 20.00

Radio Muzak

tapijconcert
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZA · 1 OKT · 20.30

Grandchildren of the revolution

Broken Glass Heroes
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA · 1 OKT · 20.30

Pieter Embrechts & The New Radio Kings

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DO · 6 OKT · 20.30

Country Ladies: a tribute

Reymer, Delcroix & JackoBond
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 7 OKT · 20.00

Perles d'Amour

Tine Embrechts, Manou Gallo & Virna Nova
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR · 7 OKT · 20.15

Laktacid

Moesjebaazconcert
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

ZA · 8 OKT · 20.00

Will Tura

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZA · 8 OKT · 20.30

Willem Vermandere

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA · 8 OKT · 20.30

Over songs gesproken

Wauters, Vanhie, Sarah & Kawende
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 9 OKT · 11.00

Bluesette

Ossel, Sint-Jan-Baptistkerk, 02 460 73 24

WO · 12 OKT · 20.30

Marble Sounds

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO · 12 OKT · 20.30

Altan

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Uitgewist

Hannelore Bedert
DO · 13 OKT · 20.30
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21
VR · 14 OKT · 20.30
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO · 13 OKT · 20.00

Altan

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR · 14 OKT · 20.00

A tribute to Alan Lomax

Roland en The Golden Glows
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZA · 15 OKT · 20.00

Tutti Fratelli

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

Drums on air

Uzume Taiko
WO · 19 OKT · 20.00
Linkebeek, CC de Moelie,
02 380 77 51
DO · 20 OKT · 20.30
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

VR · 21 OKT · 20.30

Harmony & humor

The London Quartet
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

VR · 21 OKT · 20.30

Something old, something new

The Triplettes & The boogie woogie
Bugle Boys
Hoeilaart, Felix Sohie, 02 657 05 04

ZA · 22 OKT · 20.00

Mintzkov & Kites on Coast

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

DO · 27 OKT · 20.30

Als ik van u was

JackoBond
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

DO · 27 OKT · 20.30

Alles gaat over

Willem Vermandere
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO · 27 OKT · 20.30

Tutu Poane Quartet

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR · 28 OKT · 20.00

Roses and Tears

Capercaillie
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

VR · 28 OKT · 20.30

Volksliedes

Axl Peleman
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR · 28 OKT · 20.30

Puur songs

Amaryllis & Silver Junkie
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

VR · 28 OKT · 20.30

Mount Everest

Buurman
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA · 29 OKT · 20.00

Toots Tielemans tribute

VRT Bigband met Marijn De Valck
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZA · 29 OKT · 20.00

Nathalie Meskens

Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

ZA · 29 OKT · 20.30

Ne vuilen avond

Radio Modern
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO · 30 OKT · 20.30

L'été indien, hommage aan Joe Dassin

Van Hautem, Voners, Ermgodts & band
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

KLASSIEK

Wim Winters

Festival van Vlaanderen
ZA · 2 OKT · 11.00
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90
VR · 7 OKT · 20.30
Kraainem, Saint Anthony's Parish,
02 721 28 06

ZA · 2 OKT · 11.00

Annelies Dille & Greet Steeman

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 2 OKT · 15.00

Kamiel d'Hooghe

Orgelconcert
Grimbergen, abdijkerk, 02 263 03 43

VR · 7 OKT · 20.30

August De Boeck

Guido De Neve (viool) en Jan Michiels (piano)
Asse, Sint-Martinuskerk, 02 466 78 21

ZA · 8 OKT · 20.30

Oxalys ensemble

Festival van Vlaanderen
Tervuren, GC Papeblok,
02 768 03 00

The Triplettes (21/10)

The Birds (4/10)

A separation (23/10)

DO · 13 OKT · 20.30

Benjamin Dieltjens (klarinet) en Jan Vermeulen (piano)

Festival van Vlaanderen

Linkebeek, Sint-Sebastiaanskerk,
02 380 77 51

VR · 14 OKT · 20.30

Vic Nees 75 jaar!

Vrouwenkoor Calliope

Grimbergen, Abdijkerk, 02 263 03 43

ZA · 15 OKT · 20.15

Solomiya Krushelnyska, Oekraïne

solisten en kamerorkest

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

DO · 27 OKT · 20.00

Hindemith Trio

Festival van Vlaanderen

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

VR · 28 OKT · 20.15

Die Zauberflöte

Staatsopera van Tatarstan

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

ZA · 29 OKT · 20.30

Operette

Roelants, Vandaele, Tuk & Panache

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

ZO · 30 OKT · 11.00

The Fairy Queen

Alseberg, CC de Meent,

02 359 16 00

ZO · 30 OKT · 11.00

De voorspelling van de kluizenaar van Tervuren

KlarinetConSept

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

JAZZ

WO · 12 OKT · 20.15

Bert Joris Kwartet

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI · 4 OKT · 14.00

The Birds

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

The tree of life

DI · 4 OKT · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO · 19 OKT · 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO · 5 OKT · 20.30

Biutiful

Overijse, CC Den Blank,

02 687 59 59

ZO · 9 OKT · 20.00

Tambien la lluvia

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA · 10 OKT · 20.30

Winter's Bone

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

DI · 11 OKT · 20.30

Blue Valentine

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

DI · 11 OKT · 14.00 EN 20.00

Zot van A

Meise, GC De Muze van Meise,

02 268 61 74

Midnight in Paris

WO · 12 OKT · 20.30

Overijse, CC Den Blank,

02 687 59 59

ZO · 16 OKT · 20.00

Alseberg, CC de Meent,

02 359 16 00

DI · 18 OKT · 20.30

Rabat

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO · 20 OKT · 15.00 EN 20.00

Le gamin au vélo

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,

02 731 43 31

ZO · 23 OKT · 20.00

A separation

Alseberg, CC de Meent,

02 359 16 00

DI · 25 OKT · 20.30

Unter dir die Stadt

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

WO · 26 OKT · 20.30

Swooni

Overijse, CC Den Blank,

02 687 59 59

VR · 28 OKT · 14.00 EN 20.00

Frits & Freddy

Wemmel, GC de Zandloper,

02 460 73 24

ZO · 30 OKT · 20.00

On Stranger Tides

Alseberg, CC de Meent,

02 359 16 00

6 OKT TOT 15 JAN

Brazil. Brasil

Brussel, Bozar, www.bozar.be

8 TOT 23 OKT

Stilte en oneindigheid verschilderd

Jacky Duyck

Dilbeek, CC Westrand,

02 466 20 30

14 OKT TOT 19 FEB

Indios no Brazil

Brussel, Jubelparkmuseum,

02 741 72 11

16, 22 EN 23 OKT

Merselborre stelt tentoon

o.a. Patrick Bardin, Rik Moriau, Luk Stiens

Vlezenbeek, De Merselborre, 02 569 69 82

TOT 30 OKT

Space project

Drogenbos, FelixArt Museum,

www.felixart.org

TOT 13 NOV

Sleeping Beauties

Gaasbeek, Kasteel van Gaasbeek,

02 531 01 30

TOT 18 DEC

Paul Van Hoeydonck

Drogenbos, FelixArt Museum,

www.felixart.org

ZA · 1 OKT

Robots maken (kunsten)

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

ZA · 8 OKT · 20.00

Beethoves onsterfelijke geliefde

Jan Caeyers

Zellik, CC Asse,

02 466 78 21

DI · 11 OKT · 14.00

Europese identiteit, realiteit of fictie

Rob Heirbaut

Grimbergen, kasteel La Motte,

02 263 03 43

Wild van Afrika

Chris Dusauchoit

WO · 12 OKT · 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO · 13 OKT · 20.00

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

Biutiful (5/10)

Brazil. Brasil (6/10 tot 15/01)

De agenda wordt samengesteld met gegevens uit de UiTdatabank. Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de agenda, moeten ons hun informatie anderhalve maand voor het verschijnen ervan bezorgen. Je kunt de gegevens mailen naar randkrant@derand.be, per brief sturen naar ons redactieadres (RandKrant – UIT in de Rand Agenda, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel) of invoeren in de UiTdatabank via www.uitdatabank.be. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschaps- en cultuurcentra in de Rand. Om voor plaatsing in aanmerking te komen, worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de Rand. Het volledige vormingsaanbod van Arch'educ vind je op www.archeduc.be.

Geef zelf je activiteit in!
UiTdatabank.be

Trip door mentale ruimte

In *During, beginning, ending* gaat de Chileense danseres en ex-PARTS studente Varinia Canto Vila op verschillende manieren om met tijd. Wanneer ze haar bewegingen vertraagd of versneld uitvoert, verandert dat onze waarneming.

TEKST Ludo Dosogne

De solo ontwikkelt zich in vier stadia en is opgevat als een mentale trip, die ze buiten de alledaagse werkelijkheid om met het publiek wil delen. 'Leidraad is wat er tijdens de dans in mijn lichaam en geest gebeurt. Daarom heb ik het liever over ontwikkelingsstadia dan over scènes. Ik concentreer mij op de evolutie in de mentale ruimte. Het is geen meditatieve dans, want daar gelden andere technieken. Vertraagde bewegingen geven mij de gelegenheid om het verschil tussen tonen en worden te benadrukken. Wanneer ik een idee wil overbrengen zal ik het tonen.'

Bevrijding

'Ik dans sinds mijn vroege kinderjaren en dat heeft mij bevrijd. Ik was heel verlegen en weinig spraakzaam. De dans hielp mij met de buitenwereld te communiceren. Dat bevrijdende aspect is tegenwoordig niet meer zo prominent aanwezig in mijn dans. Toch voel ik mij na een optreden altijd evenwichtiger en gelukkiger. Het blijft altijd wel een slopende bezigheid, zoals elke job trouwens. Er moeten problemen worden opgelost en beslissingen genomen. Wanneer alles uiteindelijk lukt, kan ik met volle teugen genieten.' Canto Vila danst in een witte ruimte. Ontrengt dat het oriënteringsvermogen niet?

'Hoe het publiek dit aanvoelt weet ik niet, maar mij brengt het geenszins in verwarring. Wit verwijst naar nergens. Het is geen bepaalde plek. Ik bevind mij niet in een specifieke omgeving. Het is enkel mijn lichaam en hoe ik ermee omspring dat de plaats bepaalt. Wit is ook gunstig voor de heldere belichting die ik nastreef. Ik hoop het onzichtbare te visualiseren. Ik laat de ruimte over aan de verbeelding. Elke toeschouwer kan er op projecteren wat hij wil.'

Corrigerende rol

'Sinds de terugkeer van de democratie kent het culturele leven in Chili een grote bloei, maar vanuit de artistieke wereld is er veel kritiek op de overheid. Chili volgt op economisch vlak een ultrakapitalistische koers. Lang niet iedereen kan in zijn basisbehoeften voorzien. Er wordt de bevolking een Amerikaanse levensstijl opgedrongen. Afstammelingen van de aboriginals hebben het veel moeilijker om zich te integreren dan de inwijkelingen met een Europees-Kaukasische achtergrond. Kunstenaars hebben een corrigerende rol. Wat de officiële instanties verdoezelen of wegdrukken, zouden zij weer in de openbaarheid moeten brengen: de verdwenen rituele praktijken van de Chileense volkscultuur en commentaren op of herinneringen aan de donkere periodes uit de geschiedenis, zoals die van de dictatuur.'

'De globalisering van de dans en de samenwerking met andere kunstdisciplines heeft een positief effect in Latijns-Amerika. Toch vind ik het jammer dat veel Latijns-amerikaanse artiesten de Europese stijlen gewoon overnemen en hun authenticiteit verliezen. Naargelang de globalisering vordert, zullen typisch Europese, Latijns-Amerikaanse of Belgische aspecten volledig verdwijnen. Kunst wordt meer en meer nationeloos.' Canto Vila is sterk beïnvloed door de Chileense schrijver Roberto Bolano. Hij schreef onder andere de bekende roman 2666. Ook in haar choreografie steekt er een band met Bolano. 'Als hij een verhaal vertelt, onthult hij tegelijkertijd hoe hij tot dat verhaal gekomen is en wat hem erin aanspreekt. Toen ik aan *During, beginning, ending* begon, dacht ik er plots aan dat ik zowel de auteur als de uitvoerder van de dans ben. De relatie tussen beide wil ik ook zichtbaar maken. Met de toeschouwers deel ik een ruimte, waar ze me op een specifieke manier zien experimenteren. Ik hoop dat dit hen aanzet om ook aan het experimenteren te gaan.'

VR · 7 OKT · 20.30

During beginning ending

Varinia Canto Vila

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

7 Vrijwilligerswerk in de Rand

‘De beste remedie tegen egoïsme’

Marc Peeters werkt als bioloog in het museum voor natuurwetenschappen. In zijn vrije tijd is hij trainer bij de sportclub FriS in Lot, waar hij voetballes geeft aan jongeren met een beperking.

TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

‘Ik zal je eens iets zeggen’, zo introduceert speler Dries Timmermans zichzelf. Hij is lid van de sportclub FriS en vindt dat we ook zijn verhaal moeten opschrijven, naast dat van de vrijwillige begeleiders van de club. Voetbaltrainer Marc Peeters roept de jongen geregeld tot de orde, maar de concentratie is zoek. ‘Zodra hij jonge vrouwen ontmoet, komt de casanova in hem naar boven’, glimlacht Peeters.

Marc Peeters is altijd een fervent voetballer geweest. In 2003 volgde hij een opleiding aan de trainersschool toen hij een tv-reportage zag die hem een onmiddellijke *coup de foudre* opleverde. ‘Kinderen met een beperking speelden een galamatch tegen de jonge spelertjes van Ajax, een van de grootste voetbalploegen uit Nederland. Het was dolle pret.’ Van de weeromstuit ging Marc op zoek naar voetbalclubs in de buurt waar hij iets gelijksoortigs kon doen. ‘Eén tot twee uur vrijwilligerswerk per week, dat moest kunnen.’ Peeters zocht veel, maar vond weinig. ‘Wel kreeg ik reacties van ouders die enthousiast waren om hun kind training te laten volgen. Zij heb-

ben mij over de streep getrokken. Wat later heb ik zelf een club opgestart.’

‘Schrijf maar op, daar zo’

Voor de allereerste training, op een piepklein veldje achter de plek waar nu de sporthal van Lot staat, kwamen drie voetballertjes opdiken. ‘Het goot die dag’, herinnert Marc Peeters zich. ‘Maar vanaf toen is onze werking razendsnel gegroeid. We verhuisden voor het voetbal naar de gloednieuwe zaal. Zeker in de winter was dat geen overbodige luxe. Onze leden zijn over het algemeen al wat vataarder voor ziekte.’ Momenteel telt FriS bijna 100 leden en een 35 vrijwillige begeleiders. De club biedt acht verschillende sporten aan. Behalve voetbal ook boccia, netbal, basket, turnen, dans, badminton en zwemmen.’ De trainingen vinden plaats op verschillende locaties.

‘Ik zal je nog eens iets vertellen’, zegt Dries en hij maakt enkele schuifelpasjes van plezier. ‘Dat kun je dan allemaal opschrijven. Daar zo.’ Hij wijst op mijn schrift. Nadat hij zijn volledige weekprogramma uit de doeken heeft gedaan, met veel nadruk op alle

sporten die hij volgt, vraagt hij resoluut of hij mijn pen en schrift even mag hebben. Hij noteert zijn naam en adres en maakt er voor de zekerheid een tekening bij. Zo kan ik hem schrijven, legt hij uit. Weg is hij weer. Er vallen nog goals te scoren vandaag.

Motor van de samenleving

Marc Peeters durft nauwelijks te tellen hoeveel tijd hij aan FriS besteedt. Die één tot twee uur zijn in de loop van de jaren ‘wat uit de hand gelopen’. ‘Na mijn werk en mijn dochters gaat het grootste deel van mijn tijd naar FriS. Je ziet hoe het er hier aan toe gaat, hoe die gasten naar je toe gelopen komen, de plezierige dingen die ze vertellen, hoe ze lachen en zich amuseren. Dat is onschatbaar.’

Arne Blommaert is nauwelijks 15 jaar, maar al een goed jaar vrijwilliger. ‘Eerst begeleidde ik alleen het zwemmen, nu ook het voetbal. Het is gewoon heel plezierig en je krijgt er veel voldoening van.’ Luc Locus is al bijna vier jaar begeleider. Eerst kwam hij mee met zijn zoon Sven, die de voetbaltraining volgt. ‘Ik heb zelf ook altijd gevoetbald, dus zo ben ik vanzelf in de begeleiding gerold’, zegt hij. Veel vrijwilligers bij FriS hebben familieleden die bij de club trainen. ‘We kunnen onze begeleiders niet vergoeden, maar al wie hier komt, is op en top gedreven. Vrijwilligerswerk is een motor voor onze samenleving. Je ziet zoveel egoïsme, onverdraagzaamheid en extreme opvattingen om je heen. Vrijwilligers zijn daar de beste remedie tegen’, zegt Marc Peeters.

FR ‘Le meilleur remède contre l'égoïsme’

Dans le septième article consacré par de Rand au volontariat, nous suivons ce mois-ci Marc Peeters. Pendant ses loisirs, il est entraîneur au club sportif FriS à Lot, où il enseigne le football à des jeunes en difficulté. Le club propose huit sports différents et il compte actuellement près de 100 membres et 35 accompagnateurs volontaires. ‘Tous

nos accompagnateurs sont des personnes motivées, mais personne n'est rémunéré. Le volontariat est un des moteurs de notre société. Il y a toujours tellement d'égoïsme, d'intolérance et de positions extrémistes autour de nous. Les volontaires constituent le meilleur remède pour les combattre’, explique Marc Peeters.

www.frisseclub.net

Wild moeras aan de rivier

Op een steenworp van het Vlaams Gewest ligt in Sint-Lambrechts-Woluwe een schitterend natuurgebied dat je niet verwacht in een grootstad als Brussel. De zone maakt deel uit van de onvolprezen Woluwevallei, die door het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM) is heringericht tot een volwaardig, langgerekt natuurgebied met Europese bescherming.

TEKST Herman Dierickx • FOTO Filip Claessens

Vanaf 2013 komt er een voortzetting op Vlaams grondgebied onder leiding van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), waarbij onder meer het Woluweveld en de samenvloeiing van de Vuilbeek en de Kleine Molenbeek op het grondgebied van Zaventem, Machelen, Tervuren, Kraainem en Wezembeek-Oppem een echte facelift zullen krijgen.

Onstedelijk

Voor deze wandeling vertrek je aan de Hippocrateslaan of de Emmanuel Mounierlaan vanwaar je de windmolen niet kunt missen. Daar zie je de reliëfrijke, natuurlijke, natte tot vochtige graslanden met enkele paarden erop. Helemaal op het einde passeert de Woluwerivier, maar die kun je van hieruit niet zien. Neem het aan de Mounierlaan parallelle kasseipaadje annex holle weg vlak naast de weide tot je aan de Veldkapellaan komt, waar je rechts neemt en iets verderop links de Groene Wandeling volgt met het voetgangersplaatje op de houten paaltjes. Je loopt nu naast de Woluwe met haar zuiver water tot aan het park Malou, maar eerst passeer je nog de watermolen van Lindekemale. Het rad draait rond met een minimum aan water-

kracht vanwege het speciale aandrijfmechanisme. Vlak voor het park zie je eerst rechts en iets verderop vooral links een schitterend moerasgebied waarvan je op verschillende plekken aan de oever een kijkje kunt nemen naar het uitbundige leven dat hier te bespeuren valt. Het is de samenvloeiing van de Struybeek en de Woluwerivier. Dode bomen, rechtstaand en liggend, weelderige struiken, veel vogels en insecten; dit doet denken aan de betere moerasgebieden. Het is slechts een kleine plek van enkele hectare, maar o zo bijzonder. Vlakbij kun je het park van Malou bezoeken met een wat meer getemde natuur annex kasteel. Van hieruit kun je de Spoorwegwandeling nemen die aangeduid staat op het informatiebord aan de moeraszone. Het gaat om een oude en verlaten trambedding die ooit doorliep tot Tervuren. Dit mooie traject brengt je tot aan de Arthur Andréstraat waar je langs een parallel parkoers terugkeert naar het Maloupark. Zo mooi en onstedelijk kan de rand van het Brussels Gewest zijn.

Wondere wereld

Van hieruit kun je in een ruk terugwandelen tot het Hof ter Musschen zonder de oever van de Woluwe te verlaten. Vergeet onderweg niet te kijken naar de uitbundige moerasvegetatie met onder meer gele lis (in deze periode zonder bloemen), sterrenkroos, slanke waterkers, koninginnenkruid en wolfspoot. Vanaf de lente tot de hoogzomer vliegt de zeldzame weidebeekjuffer in vrij grote aantallen, maar nu is ze enkel nog aanwezig in het larvestadium en dat bevindt zich onder water. Deze waterjuffersoort is het levende bewijs van de goede waterkwaliteit. Onder verschillende brugjes vind je gedurende het hele jaar de grote gele kwikstaart die je aan en in het water wat kleine insecten en hun larven ziet oppikken. Dit vinnige beestje overwintert in België, in tegenstelling tot zijn neef de gewone gele kwikstaart die al vertrokken is naar warmere Afrikaanse oorden.

Roofvogels als buizerd, sperwer en zelfs de slechtvalk kun je het hele jaar waarnemen. Zeker als binnenkort de bladeren helemaal van de bomen zijn, kun je de aanwezige vogels veel makkelijker opmerken. Verschillende spechten tonen zich meer dan ooit in de kale boomkruinen en in deze tijd van het jaar vind je ongetwijfeld vele paddenstoelsoorten op de vochtige percelen. Wat zou je denken van het papegaaizwammetje, de moerasbossatijnzwam, het kleinsporig plooirokje of het beukendopvloksteeltje? Ze groeien hier allemaal in het najaar, maar of je ze vindt en herkent is natuurlijk een ander paar mouwen. Duidelijk is alleszins dat er heel wat te beleven valt in de Woluwevallei.

Herfsttijloos

Veel mensen denken bij bloembollen aan de lente, maar er bestaan ook heel wat bloembollen die in de herfst bloeien, zoals de herfsttijloos of *Colchicum autumnale*.

Ze bloeit in september-oktober met lilaroze bloemen. Er bestaat ook een witte vorm, *Colchicum autumnale Album*. De herfsttijloos is inheems en zeer zeldzaam. In de streek tussen Zaventem en Leuven zijn er een aantal vindplaatsen, onder meer in het Kastanjebos in Veltem-Beisem. In de tuin kan je, naast de wilde *Colchicum autumnale* ook *Colchicum x byzantinum* planten. Dat is een oude hybride die in de 17e eeuw, samen met de tulp, in onze streken werd geïntroduceerd door de vermaarde botanicus Clusius. Ze heeft paarsroze bloemen, maar er bestaat ook een mooie witte vorm met purperen meeldraden.

Herfsttijlozen hebben een paar nadelen, wat misschien verklaart waarom ze zo weinig worden aangeplant. Ten eerste is er hun nogal grof blad in het voorjaar. Dat komt ineens uit de grond op plaatsen waarvan je vergeten was dat je ze daar het vorige jaar had geplant. Bijna heel de zomer blijft dat blad daar staan zonder dat er iets gebeurt, om dan in juli of augustus even plots te verdwijnen als het is verschenen, met als gevolg dat er een kale plek overblijft. Dat leed is snel vergeten als ze in september of oktober beginnen te bloeien, maar het blijft toch een vervelend euvel. Een tweede nadeel is dat de bloemen bij regen of wind gemakkelijk platvallen, precies omdat ze bloeien zonder blad en dus geen enkele steun hebben. Deze *naakte bloeiwijze* heeft aanleiding gegeven tot een paar heel beeldende volksnamen zoals *arme-klare*, *moeder-naakten*, *naaktebegijnen*, *naaktemadammen*, *povermadammekens*, enzovoort.

De beste manier om dat te voorkomen, is de groeiomstandigheden in het wild na te boot-

sen en ze tussen laag gras of andere laagblijvende zodenvormende planten te zetten. Daarmee valt ook het blad in de zomer wat minder op. Een andere mogelijkheid is om de bollen niet te planten, maar ze gewoon op de vensterbank te leggen. Na een paar weken lopen ze uit en beginnen ze te bloeien. Het lijkt wel een mirakel, zo'n verfromfaaide knol die ineens begint te bloeien. De stengels en bladeren van de herfsttijloos bevatten een zeer giftige stof, colchicine, die vandaag wordt gebruikt tegen jicht en in bepaalde kankergeneesmiddelen. Gelukkig is de plant alleen giftig wanneer hij wordt ingeslikt en bestaat er geen enkel gevaar als hij gewoon in de tuin staat.

Het herfsttijloos wordt wel eens verward met de herfstkrokus. De bloemen lijken sterk op elkaar, maar die van de herfsttijloos hebben altijd zes meeldraden terwijl de krokus er slechts drie heeft. De bekendste herfstkrokus, *Crocus speciosus*, bloeit vanaf eind september tot eind oktober met blauwpaarse bloemen met lange oranje stampers die als kleine tongen uit de bloemkelk hangen. *Crocus kotschyanus* bloeit met zacht lilablauwe bloemen met een gele basis en met opvallende geeloranje meeldraden. *Crocus ochroleucus* is een witbloeiende soort en is nogal delicaat. Dat geldt ook voor de lilapaarse saffraankrokus, *Crocus sativus*, de soort waarvan de stampers geoogst worden als saffraan. Saffraan is zijn gewicht in goud waard: voor 1 g saffraan zijn een paar tienduizenden van die bloemen nodig. In ons klimaat met koude en natte zomers zoals dit jaar komt deze herfstkrokus echter moeilijk in bloei. Er bestaan nog andere herfstbloeiende bolgewassen zoals *Cyclamen hederifolium* en *Cyclamen coum*, *Stenbergia lutea*, *Scilla autumnalis* en zelfs herfstsnieuwklokjes (*Galanthus reginae olgae*). Wie houdt van bloembollen hoeft dus niet op de lente te wachten.

TEKST Paul Geerts

Creatieve ondernemingen

Bloemen

Pittige, zachte of onverwachte smaken, daar zorgen de eetbare bloemen en verse kruiden van Bell'aroma voor. Dit bedrijf uit Vlezenbeek brengt de kracht van de natuur opnieuw op het bord van de consument.

TEKST Nathalie Dirix ■ FOTO Filip Claessens

Groothandel Van Laethem begon in 1956 als een familiezaak in groenten en fruit. Tot in 1998 de huidige zaakvoerders, John Van Laethem en zijn echtgenote Armel Moonens, de nadruk gingen leggen op verse kruiden en eetbare bloemen. Natuurlijke producten om in te bijten, daar wilden zij zich mee onderscheiden. Het gebruik van verse kruiden zit in de lift. De vele kookprogramma's op televisie dragen daar ongetwijfeld toe bij. Steeds meer mensen zijn zich bewust van het belang van gezonde voeding. De natuurlijke producten van Bell'aroma passen hier perfect in. 'Bloemen

natuurlijk

Tot de tanden bewapend

De jongste maanden woedde er in de media een hevige discussie over exotische bomen. Uiteraard zijn er ook nogal wat exotische kruidachtige planten. Door sommigen verketterd, door anderen bemind of gewoon genoemd om er mee te leven. Een van die controversiële soorten bloeit bij ons nog tot eind van de maand: de late **goudenroede**.

Controversieel, omdat ze invasief is en dus op korte tijd uitgestrekte oppervlakten kan inpalmen. Oorspronkelijk was het een tuinplant, maar daaruit is hij ontsnapt en nu vind je ze werkelijk overal: op braakliggende

percelen, in wegbermen, aan bosranden, in graslanden, ... Daar worden andere soorten verdrongen omdat de guldenroede het rijk voor zich alleen wil. Het is een van de soorten die zich het snelst verspreidde in de voorbije twintig jaar. Ze heeft voor insecten aantrekkelijke bloemen die goed bevrucht worden, ze produceert kiemende zaden met vruchtpluis die door de wind ver worden verspreid en ver kruipende wortelstokken waar veel scheuten op groeien. Toch is de mens de voornaamste verspreider wanneer hij tuinafval laat rondslingeren. Afge-

broken wortelstokken slaan immers gemakkelijk op en vormen nieuwe populaties.

Omdat ze oorspronkelijk uit Noord-Amerika komt, heeft ze bij ons weinig vijanden en wordt ze grotendeels met rust gelaten door potentiële belagers, want die zijn er niet. Dat geeft haar een voorsprong op de inheemse planten. Ten slotte verdraagt ze zonder al te veel problemen een maaibeurt. Tja, dan sta je er goed voor om het terrein te veroveren en dat doet ze met verve. Nu groeit ze zelfs in heel wat natuurgebieden, waar ze vooral via zaad van elders overgewaaid komt. Eens de eerste kiemplant zich heeft gevestigd breidt de soort zich uit met wortelstokken en is er geen houden meer aan.

op het menu

en kruiden zijn niet alleen lekker, ze hebben ook geneeskrachtige eigenschappen. Onze voorouders gebruikten ze bijna dagelijks en wisten goed welk effect ze op ons lichaam hadden. De generatie van vandaag wil dit opnieuw ontdekken', zegt Armel Moonens.

Gezond

Hoe weet je welke bloemen lekker en gezond zijn? 'Wij werken met strikte selectiecriteria. Dat is absoluut noodzakelijk. Neem bijvoorbeeld de Oost-Indische kers. Slechts 2 % van de zaden is geschikt als voedsel. Je moet je producten dus door en door kennen. Het kaf van het koren kunnen scheiden. Een bos rozen van bij de bloemist is heel mooi in een vaas, maar denk er niet aan om deze bloemblaadjes op te eten. Ze zijn behandeld met chemische producten die schadelijk zijn voor de mens. Van de rozenblaadjes die wij op de markt brengen, kun je zeker zijn dat ze streng gecontroleerd en op een voedselveilige manier geteeld en verpakt zijn.'

Nieuwe smaken

Veel van de Bell'aroma producten komen uit het gebied rond de Middellandse Zee. Zo bijvoorbeeld het veel gevraagde basilicum. Dat kruid komt oorspronkelijk uit het zuiden en kan daar in de beste omstandigheden ge-

teeld worden. 'Mensen gaan meer en meer op vakantie. Ze komen in contact met nieuwe smaken en vinden het fijn om, eenmaal thuis, die smaken verder in hun gerechten te proeven. Liefst in verse vorm. Wij spelen hierop in. We selecteren onze buitenlandse producten en zien erop toe dat ze zorgvuldig volgens het GAP (Goede Agrarische Praktijken) en GHP (Goede Hygiënische Praktijken) principe geteeld en verhandeld worden. In de praktijk betekent dit dat ze aan de strengste criteria op het vlak van voedselhygiëne moeten voldoen vooraleer ze geïmporteerd kunnen worden', verduidelijkt Armel Moonens.

De voorbije jaren is de groep Van Laethem flink gegroeid. Momenteel is het bedrijf de marktleider van eetbare bloemen in Europa. Ze leveren hun waren aan restaurants en particulieren. De logistiek, administratie en productie zijn eind 2010 verhuisd naar een nieuwe en grotere site in Vlezenbeek. 'Onze activiteiten zijn nu hier gecentraliseerd. We hadden meer ruimte nodig. Zowel voor de uitbreiding van onze logistiek als voor onze groeiplannen op het vlak van onderzoek en ontwikkeling. Want we willen nog verder gaan in het herontdekken van natuurlijke producten. We willen mensen nog meer in contact brengen met de kracht en de lekkere smaak van kruiden en bloemen. Je zou versteld staan

DE Blumen auf dem Menü

Würzige, zarte und unerwartete Geschmäcker, dafür sorgen die essbaren Blumen und frischen Kräuter von Bell'aroma. Dieses Unternehmen aus Vlezenbeek bringt die Kraft der Natur erneut auf den Teller der Verbraucher. 'Blumen und Kräuter sind nicht nur lecker, sie haben auch heilkräftige Eigenschaften. Unsere Vorfahren verwendeten sie fast täglich und wussten genau, welche Wirkung sie auf unseren Körper haben. Die Generation von heute will dies erneut entdecken', sagt Armel Moonens. Derzeit ist das Unternehmen Marktführer bei den essbaren Blumen in Europa und beliefert dabei Restaurants wie auch Verbraucher. 'Immer mehr Menschen gehen auf Reisen. Dabei kommen sie in Kontakt mit neuen Geschmacksrichtungen und mögen es, diese Geschmäcker – nach der Heimreise – auch weiter in ihren Gerichten zu kosten. Am liebsten in frischer Form. Und genau das haben wir zu bieten.'

hoeveel nieuwe gerechten ons nog kunnen verrassen. De natuur heeft heel wat in haar mars. Wij maken er werk van haar gezonde lekkernijen op je bord te brengen. Dat doen we met verse producten die niet alleen een streling zijn voor de smaakpupillen, maar ook voor het oog. Gezond genieten, dat is wat je van Bell'aroma producten kunt verwachten.'

Allemaal kommer en kwel zou je denken, maar dat is niet waar. Late en Canadese guldenroede (twee bijna identieke soorten die in Vlaanderen allebei voorkomen), worden in de farmaceutische industrie verwerkt in middelen tegen keelpijn en om nierstenen af te drijven. Dat eerste wisten de Indianen al heel lang geleden, want ze kauwden er op om hun zere kelen te verzachten.

Guldenroede is een plant met heel veel kleine bloempjes, die uitbundig bloeien tot erg laat in het seizoen. Ze produceren veel nectar die insecten van voedsel voorziet. De sleedoornpage, een van onze mooiste dagvlinders, is er verzot op, maar ook veel (zweef)vlinders, bijen, hommels en andere

vlinders als boom- en icarusblauwtje vinden hun weg naar deze hoorn des overvloeds. Op een mooie herfstdag is er een drukte van jewelste op de bloempluimen die meestal allemaal tegelijk in bloei staan. Dat levert wel eens overweldigende beelden op met eindeloze gele zeeën, bevolkt door talloze insecten van allerlei slag. Zoals zoveel planten heeft ook de late guldenroede gereageerd om het merkwaardige seizoen 2011. Ze stond al vanaf begin augustus volop in bloei, terwijl dat normaal een drietal weken later is. Zal ze daardoor overal vroeger uitgebloeid zijn dan andere jaren? Dan kun je de dorre stengels nog makkelijk van alle andere soorten onderscheiden.

TEKST Herman Dierickx ■ FOTO Herman Dierickx

4 Dorpskernvernieuwing

Geef Strombeek een eigen

De gemeente Grimbergen laat een structuurvisie opmaken voor het centrum van Strombeek, het dorp tussen de ring, de A12 en Brussel. De infrastructuur in deze deelgemeente is aan vernieuwing toe en burgemeester Marleen Mertens wil een prioriteitenlijst met investeringen opmaken. Ze hoopt meteen ook de leefbaarheid en de sociale cohesie te vergroten.

TEKST Karla Goetvinck ■ FOTO Filip Claessens

Als je van Laken komt en Strombeek binnenwandelt, merk je dat aan de eentalige straatnaambordjes, maar niet aan het straatbeeld. In Strombeek staan oude appartementsblokken: de beperking van het aantal woonlagen die in 1977 in het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse werd ingeschreven, kwam hier te laat. Dat beleid moest de Vlaamse Rand visueel onderscheiden van Brussel, maar kwam hier te laat. Op stedenbouwkundig vlak vloeit Brussel hier echter naadloos over in Vlaanderen.

Uit analyses blijkt dat Strombeek ook op sociologisch vlak één van de meest verstedelijkte stukjes is van de Vlaamse Rand. Bevolkingsdichtheid, aantal verhuisbewegingen, aantal alleenstaanden, aantal migran-

ten, aantal anderstaligen: op alle indicatoren scoort Strombeek hoog.

Dit dorp heeft zich nochtans hevig tegen die evolutie verzet. Ernest Soens, de laatste burgemeester van Strombeek voor de fusie, was een van de boegbeelden van de strijd tegen de *verbrusseling* van zijn dorp. Soens verzette zich met succes tegen de talentelling in 1957, tegen de invoering van het faciliteitenstelsel in 1963 en het inschrijvingsrecht in 1977. Het cultureel centrum was in 1973, samen met dat van Dilbeek, het eerste van de *gordel van smaragd*. Dat was de kring van culturele centra waarmee cultuurminister Frans Van Mechelen (CVP) Brussel wou omringen om de Vlaamse identiteit van de Rand te bevestigen en te versterken. Een verdedigingswal, wordt wel eens schamper gezegd.

Vernieuwing nodig

En het moet gezegd: CC Strombeek heeft veertig jaar later wel iets van een burcht. 'Dat moet opener, meer uitnodigend', aldus Evert Lagrou, voorzitter van de gemeentelijke commissie van ruimtelijke ordening (Gecoro) en hoogleraar emeritus van de architectenschool Sint-Lucas. 'Ook de publieke ruimte rond het CC moet gezelliger als we de sociale cohesie willen vergroten. Ik droom ook van een groot glazen huis ernaast, voor de taal-leergangen en de bibliotheek. Zo maken we nieuwkomers op een open manier duidelijk dat ze in Vlaanderen zijn en dat Nederlands leren hier belangrijk is. Strombeek mist een dergelijke eigen visuele identiteit.'

Ook veel andere infrastructuur is aan vernieuwing toe: de scholen kampen met plaatsgebrek, het OCMW is verouderd en er is te weinig parkeerplaats. 'Daarom laten we via de Vlaamse bouwmeester een structuurvisie voor Strombeek opmaken. Zo kunnen we een prioriteitenlijst maken voor investeringen,' aldus burgemeester Marleen Mertens (CD&V). 'Want ik zie naast problemen ook veel mogelijkheden. Zo is de gemeente eigenaar van behoorlijk wat percelen: heel de buurt van het CC en het OCMW, inclusief een paar aanpalende percelen. Idem voor de rode poortsite aan het zwembad. Andere percelen zijn semi-

smoel

DE Revitalising Strombeek

Grimbergen's municipal authorities have commissioned the development of a general policy structure for the centre of Strombeek, a Flemish village located between the Ring Road, the A12 and Brussels. The infrastructure in this municipal district needs to be regenerated: the schools are suffering from cramped conditions, the arts centre and the public social welfare centre are looking run-down, parking spaces are few in number and the public space lacks character. A sizeable investment is called for to improve the quality of life and strengthen social cohesion. The population turnover in Strombeek is high and it also has many old people, single people and non-Dutch speakers. Part of the study contract is being paid for by the Flemish Minister for the Flemish Rand, Geert Bourgeois, as he believes these kinds of joint initiatives are necessary to ensure the prosperity of the Flemish Strategic Area around Brussels.

openbaar: ze behoren toe aan de intercommunale Haviland, de vrije school of de Koninklijke Schenking. Dat maakt de zaken veel eenvoudiger als je de buurt grondig wil hertekenen.'

Vijfendertig ontwerp bureaus schreven zich in op de open oproep. De Vlaamse bouwmeester selecteert daaruit drie kandidaten die zich presenteren aan een jury die de uiteindelijke winnaar kiest. Dit gebeurt in de maand oktober. Tot slot nog dit: de studieopdracht wordt voor ongeveer de helft betaald door Vlaams minister voor de Vlaamse Rand Geert Bourgeois (N-VA) en dat is nieuw. De minister voorzag de mogelijkheid in zijn beleidsbrief 2010 omdat hij dergelijke gemeentelijke initiatieven cruciaal acht voor het welslagen van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB). Dat is het meest verstedelijkte stukje Vlaamse Rand, en dat wil de Vlaamse overheid anders ontwikkelen dan andere randstedelijke gebieden in Vlaanderen, met meer aandacht voor de resterende open ruimte en voor reconvertie. Maar eens de nieuwe bestemmingen vastliggen in een Ruimtelijk Uitvoeringsplan, moeten gemeenten er op het terrein mee aan de slag. In die zin is de structuurvisie voor Strombeek een spannend experiment. Of hoe geef je de Vlaamse Rand een eigen smoel, ook op die plaatsen waar het verschil met Brussel vandaag niet duidelijk is.

kwestie v an s maak

De fijnste van de uien

Stephan Van der Weide, chef-kok van restaurant De Klok in Meise spreekt met lof over zijn bordelaisesaus op basis van rode wijn en sjalotten, een klassieker in de brasseries.

Sjalotten zijn de manusjes van alles in onze keukens. Ze worden op vele fronten ingezet en zijn terug te vinden in verschillende soorten gerechten. Rauw wordt de sjalot vaak gebruikt in dressings, salades en bij visgerechten. Gefruit of meegekookt in wokgerechten, in sauzen of als onderdeel van een garnituur. Een gefruite sjalot kan worden gecombineerd met vrijwel alle wild, gevogelte, vis- en vleesgerechten. De sjalot behoort tot dezelfde familie als de ui, knoflook, prei en bieslook. Met zijn heel aparte smaak is de sjalot ongetwijfeld de fijnste van de uienfamilie.

Onmisbaar en geliefd

De sjalot is kleiner dan de ui maar pittiger. Je hebt ze in verschillende vormen en kleuren. Sjalotten groeien in trossen met afzonderlijke bollen verbonden aan de basis. Ze zijn veel kleiner dan de uien. Eenmaal de buitenste, papierachtige huid geschild is de sjalot ingedeeld zoals knoflook. Kleine sjalotjes hebben twee tot drie afzonderlijke teentjes; grotere maximaal zes. Sjalotten zijn een onmisbaar ingrediënt geworden in de moderne keuken. Zij geven een verfijnde, kruidige smaak, ideaal om gerechten extra pit te geven. Jus waarin je een sjalotje zachtjes meebakt, krijgt een aparte, licht zoete smaak. Sjalotjes zijn makkelijk en veelzijdig: je kunt ze bakken, stoven, smoren, koken en rauw gebruiken.

De Latijnse benaming voor de sjalot is *allium ascalonicum* en zou afkomstig zijn van de oude Palestijnse havenstad Ascalon (thans Israël). De sjalot wordt al sinds de oudheid geteeld. Kruisvaarders zouden de sjalot hebben meegenomen naar Europa. De sjalot werd in oorsprong vegetatief geteeld. Een bolletje werd in de grond gestopt en vermeerderde zich in trossen. Nadeel was dat de ziektes in het moederbolletje werden

overgenomen door de kinderen. Een hele verbetering is de teelt uit virusvrij zaad. Toch blijft de traditie dat sjalotjes meestal geplant worden, weinig gezaaid. Dat gebeurt vroeg in het voorjaar, in de herfst kun je oogsten. Wat velen niet weten, is dat sjalotten ook groen geoogst kunnen worden. Deze bossjalotten zijn heerlijk in salades en de wok.

Gezond

Sjalotten barsten van de gezonde eigenschappen. Ze zijn rijk aan vitaminen A, B, C en E en bevatten weinig calorieën (50-60 kcal per 100 g). Sjalotten verteren makkelijk en geven na het eten geen reuk aan de adem. Bovendien wordt er al eeuwenlang een geneeskrachtige werking aan toegeschreven. Een fijngesnipperd sjalotje gemengd met een specifieke tijmhoning is bijvoorbeeld een probaat middel tegen hoesten. Het bevordert ook de spijsvertering en zuivert het bloed.

De chef-kok van De Klok in Meise heeft een *Onglet met sjalottensaus* op de kaart staan. Hier en daar vind je dit gerecht terug onder de naam *beenhouwersbiefstuk*, en dat is niet voor niets. Het is een exclusief stukje vlees, dat door de grootste chefs geroemd wordt voor zijn smaak en toch is het helemaal niet duur. Bordelaisesaus wordt gemaakt met rode wijn, sjalotten, tijm en laurier. Het krijgt een zoet tintje bij het stoven van de sjalotjes. Stephan Van der Weide vertelt me dat hij sjalotten in veel van zijn mediterrane gerechten gebruikt en bij het bereiden van zijn tartaarsaus. Hij verkiest de sjalot boven de ui omdat die zachter van smaak is.

TEKST Anne Baekens

i Onze medewerkster Anne Baekens gaat in de rubriek **kwestie v an s maak** samen met een aantal chef-koks uit de Rand, op zoek naar bijzondere, doodgewone of verrassende smaken. Deze maand sprak ze met de chef-kok Stephan Van der Weide van restaurant De Klok, Koningin Astridlaan 1, 1860 Meise, 02 268 87 21.

ZOEKT
Magie van licht, schaduw, vorm, beweging,
gebouwen en mensen

SFEER
Virtuele aanwezigheid van de mens
kleurt de nacht

FOTO
Wemmel,
16 augustus 2011, 22.41 uur

‘Veel van mijn studenten denken het politieke systeem te snappen, maar ze hebben nog niet de helft begrepen. Dat besef dringt door als ze in Europa toekomen.’

TEKST Johan De Crom ■ FOTO Filip Claessens

Van buiten naar binnen kijken

Jerome Sheridan is professor aan de American University's Brussels Center. Van hieruit dompelt hij zijn Amerikaanse studenten *Internationale Relaties* drie maanden onder in de Europese politiek. 'Mijn studenten leren hier veel over hun eigen land, want ze zien de Verenigde Staten niet langer door een Amerikaanse bril.'

Sinds 1991 woont hij in Tervuren. Op een campus in Sint-Lambrechts-Woluwe brengt hij Amerikaanse studenten alles bij over de Europese Unie en de NAVO. Hij troont hen mee door België en inspireert hen met zijn kennis over historische steden. Hij toont hen Bosnië en de Balkan, het Internationaal Gerechtshof in Den Haag. De studenten keren gegarandeerd wijzer naar huis. Sommigen van hen schoppen het tot diplomaat, anderen komen terecht in NGO's als Human Rights Watch, gaan aan de slag als advocaat of worden nieuwsreporter buitenland.

Jerome Sheridan is een begeistert leermeester. 'Het Amerikaanse politieke systeem is ontworpen om niet te werken. De macht is verdeeld over de president en het Congres, die afwisselend de bovenhand halen. Dit sys-

teem is ontworpen uit *risicobeheer*: Men wil vooral vermijden dat één partij of persoon te veel te zeggen heeft.'

Kleurenpalet

'De variatie aan politieke partijen en ideologieën in Europa vinden mijn studenten eigenaardig. Hier noemen mensen zich liberaal, centrumdemocraat of socialist. Amerikanen hebben niet zo'n uitgesproken voorkeur. Ze kennen die nuances niet, ze zijn een tweepartijstelsel gewoon.' Denken we op het oude continent dan niet te veel in vakjes? 'Je zou dat kunnen stellen, maar door de noodzakelijke coalitievorming zijn politici ook verplicht om uit hun eigen vakje te treden. In de VS hoeven ze die inspanning niet te doen omdat daar maar één partij regeert. Wel is het zo dat de Democraten en Republikeinen niet zo diametraal tegenover elkaar staan als Europeanen soms denken. Ze lijken eigenlijk sterk op elkaar, ze hebben een *brede ideologische marge* en nemen nieuwe ideeën op in hun eigen programma. Daardoor vinden nieuwe partijen moeilijk ingang in het systeem.'

GROOTSTE AMERIKAAN

De Amerikaanse immigrant Pater Damiaan en alle Amerikaanse soldaten in de Tweede Wereldoorlog.

FIJNSTE PLEK IN OHIO

Cincinnati, waar je absoluut een baseballwedstrijd moet volgen.

NIET TE MISSEN EVENT IN OHIO

Fairfield County Fair in mijn geboortestad Lancaster.

Over politiek kan Jerome Sheridan blijven praten. Zijn interesse in cultuur, politiek en geschiedenis bracht hem naar Europa. Hij geniet hier van een gotisch dorpskerkje dat de tijd doorstond en smulde begin jaren 90 van de razend interessante ontwikkelingen na de val van de Muur. 'En dan al die culturen op een boogscheut van elkaar. Geweldig! Dit is de plek waar ik moet zijn. Ik kan me niet herinneren ooit heimwee te hebben gehad naar mijn geboortestaat Ohio.'

Van harte

We praten met Jerome in de ruime woning en dito tuin van zijn Amerikaanse vrouw Laura. Expatliefde in Tervuren, de professor heeft dat goed bekeken. Hij kan het ook goed vinden met Laura's 12-jarige zoon Austin. Jerome is ook gek op alpinisme, hij bedwong al zeventien bergen van boven 4.000 m. Dichter bij huis is hij voorzitter van de American Overseas Memorial Day Associations. Zij organiseren ceremonies op de drie Amerikaanse begraafplaatsen in België. Tot juni was hij ook voorzitter van de Lions Club IJsedal-Tervuren. De leden van deze serviceclub zamelen via diners, meetings, galabals en andere activiteiten geld in voor onder meer een dovenschool in Tanzania, of voor lokale projecten zoals de armenvereniging Poverello. 'Dat lidmaatschap heeft mijn integratie sterk bevorderd. Het pleit ook voor mijn Belgische vrienden dat ze een buitenstaander voorzitter lieten worden. Zo zijn de Belgen: eens ze je aanvaarden, is dat oprecht en van harte.'

DE Von außen nach innen schauen

‘Meine amerikanischen Studenten lernen hier viel über ihr eigenes Land, denn sie sehen die Vereinigten Staaten nicht mehr durch eine amerikanische Brille.’ Jerome Sheridan ist Professor am American University's Brussels Center, in dem er seine amerikanischen Studenten in die europäische Politik eintaucht. Sein Interesse an Kultur, Politik und Geschichte hat ihn nach Europa geführt. Seit 1991 wohnt er in Tervuren. Er ist Präsident der American Overseas Memorial Day Associations, die Feierlichkeiten auf den drei amerikanischen Friedhöfen in Belgien organisiert. Bis Juni war er auch Vorsitzender des Lions Club IJsedal-Tervuren. ‘Diese Mitgliedschaft hat meine Integration stark gefördert. Es spricht auch für meine belgischen Freunde, dass sie einen Aussenstehenden zum Vorsitzenden gewählt haben. So sind die Belgier: wenn sie einen erst akzeptieren, dann aufrichtig und von Herzen.’